«Утверждаю»
Директор школы:_______________
Г.Ф.Гилязова
Приказ №339 от 22 августа 2019 года

Изменения в основной образовательной программе
начального общего образования
муниципального бюджетного общеобразовательного учреждения
«Балтасинская средняя общеобразовательная школа»
Балтасинского муниципального района Республики Татарстан

Изменения рассмотрены и
приняты на заседании
педагогического совета
22 августа 2019 года
Протокол №1 от 22.08.2019

Приложение №4 к приказу №339 от 22.08.2019 г.

Раздел 5 пункты 5.2.3. и 5.2.4. изложить в следующей редакции:

Родной язык и литературное чтение на родном языке

5.2.3. Родной язык

Родной язык (тат) (1 группа)

Пояснительная записка

Программа направлена на практическое овладение фонетическими, лексическими, грамматическими основами родного языка; формирование навыков по всем видам речевой деятельности; знакомство с выдающими деятелями родной литературы.

Целью программы является развитие устной и письменной речи учащихся, совершенствование речевой деятельности по всем ее видам, формирование и развитие лингвистической компетенции.

Задачи изучения учебного предмета следующие:

обеспечение мотивации обучения родному языку;

- формирование первоначальной лингвистической компетенции по всем уровням татарского языка;
- воспитание положительного ценностного отношения и уважения к родному языку;
- формирование гражданских и патриотических чувств;
- овладение умениями связной устной и письменной речи;
- развитие культуроведческой компетенции учащихся.

СОДЕРЖАНИЕ УЧЕБНОГО ПРЕДМЕТА «РОДНОЙ (ТАТАРСКИЙ) ЯЗЫК»

Материал учебного предмета «Родной (татарский) язык» для общеобразовательных организаций с обучением на русском языке (1-4 классы) структурирован в соответствии с видами речевой деятельности и следующими разделами языкознания: фонетика и орфография, лексикология, морфемика и словообразование, морфология, синтаксис, орфография и пунктуация, развитие речи.

СОДЕРЖАНИЕ УЧЕБНОГО ПРЕДМЕТА «РОДНОЙ (ТАТАРСКИЙ) ЯЗЫК» В 1-ОМ КЛАССЕ (1 ПОДГРУППА)

Предварительный устный курс

Усвоение гигиенических требований при письме. Развитие мелкой моторики пальцев и свободы движения руки. Развитие умения ориентироваться на пространстве листа в тетради и на пространстве классной доски.

Восприятие слова как объекта изучения, материала для анализа. Наблюдение над значением слова.

Различение слова и предложения. Работа с предложением: выделение слов, изменение их порядка.

Овладение начертанием письменных заглавных и строчных букв.

Букварный период

Составление слогов, слов, словосочетаний. Формирование навыков составления предложений. Деление на слоги.

Ознакомление с согласными звуками [б], [п], [д], [т], [ж],[ш], [з], [с], [и], [й], [л], [м], [н], [р], [у], [ф], [ц], [щ].

Специфика произношения звуков [а], [о], [э], [w], [гъ], [къ], [х], [ч], [ы] и обозначение их на письме.

Чтение слов, словосочетаний и предложений со звуками [ә], [ө], [ү], [ж], [ң], [һ].

Родной язык

Речь.

Устная и письменная речь. Этика общения.

Слово и слог.

Деление слова на слоги. Произношение и правописание слогов и слов.

Звуки и буквы.

Алфавит. Слова с заглавной буквой.

Гласные звуки, их классификация. Перенос слов. Ударение.

Согласные звуки, их классификация.

Слова, выражающие предмет, его действие и признак.

От слова к предложению.

Понятие о знаках препинаний в конце предложений. Понятие о главных членах предложения. Составление предложений, связь между словами.

Развитие связной речи.

СОДЕРЖАНИЕ УЧЕБНОГО ПРЕДМЕТА «РОДНОЙ (ТАТАРСКИЙ) ЯЗЫК» ВО 2-ОМ КЛАССЕ (1 ПОДГРУППА)

Звуки и буквы

Гласные звуки. Сингармонизм. Правописание букв, обозначающих гласные звуки.

Гласные [а], [э], [о], [ө], [ы] в татарском и русском языках. Буквы **я, ю, е** и правописание слов с ними.

Согласные звонкие и глухие. Произношение согласных [w], [гъ], [къ], [х], [ч]; [ж], [ң], [һ].

Правописание и произношение слов с буквами **ц, щ, ъ, ь.**

Словарные и объяснительные диктанты.

Слово.

Слог. Понятие о словесном ударении.

Корень слова.

Морфология.

Имя существительное.

Правописание собственных имен. Формы единственного и множественного числа. Правописание аффиксов множественного числа, сопоставление их с русским языком.

Глагол.

Понятие о временах глагола. Сопоставление с русским языком.

Имя прилагательное.

Употребление прилагательных в речи. Особенности прилагательных в татарском и русском языках.

Синтаксис.

Составление словосочетаний и предложений. Порядок слов (главных членов) в предложении, сопоставление с русским языком.

Обобщенное повторение за год.

Развитие связной речи.

СОДЕРЖАНИЕ УЧЕБНОГО ПРЕДМЕТА «РОДНОЙ (ТАТАРСКИЙ) ЯЗЫК» В 3-ОМ КЛАССЕ (1 ПОДГРУППА)

Слово

Слово единство произносимого и семантического. Прямое и переносное значение слова. Синонимы, омонимы и антонимы.

Ознакомление со словарями, формирование умение работать с ними. Словрные диктанты.

Состав слова и словообразование.

Корень и аффикс. Производные слова. Однокоренные слова. Особенности присоединения аффиксов в татарском и русском языках. Сложные и парные слова.

Морфология.

Нарицательные и собственные **имена существительные.** Склонение имен. Особенности склонения имен существительных на носовые согласные.

Прилагательные.

Синонимы и антонимы. Употребление прилагательных в предложении. Особенности синтаксической связи между прилагательным и существительным в татарском языке.

Имя числительное, его значение, вопросы. Особенности синтаксической связи между числительным и существительным в татарском языке

Местоимение.

Склонение личных местоимений. Понятие о вопросительных местоимениях.

Глагол.

Спряжение глаголов изъявительного наклонения. Сопоставление с временными и личными формами глаголов татарского и русского языков.

Синтаксис.

Составление словосочетаний и предложений с использованием изученных частей речи.

Предложения по цели высказывания: повествовательные, вопросительные, повелительные, восклицательные. Определение главных членов предложения.

Понятие об определении. Особенности синтаксической связи между определением и определяемым словом в татарском языке.

Порядок слов (подлежащего и сказуемого, определения и определяемого слова) в татарском языке.

Обобщенное повторение за год.

Развитие связной речи.

СОДЕРЖАНИЕ УЧЕБНОГО ПРЕДМЕТА «РОДНОЙ (ТАТАРСКИЙ) ЯЗЫК» В 4-ОМ КЛАССЕ (1 ПОДГРУППА)

Морфология.

Имя существительное. Склонение существительных на звонкие, глухие и носовые согласные.

Имя прилагательное. Степени сравнения прилагательных.

Имя числительное. Количественные и порядковые числительные. Особенности употребления существительных при числительных в татарском языке.

Местоимение. Указательные местоимения.

Глагол. Прошедшее и будущее время, спряжение глаголов изъявительного наклонения.

Синтаксис.

Словосочетание и предложение в татарском и русском языках, порядок слов в них.

Главные члены предложения. Выражения подлежащего существительными и личными местоимениями.

Выражение сказуемого глаголами изъявительного наклонения и прилагательными.

Второстепенные члены предложения. Выражение определения прилагательными и порядковыми числительными.

Понятие о дополнениях.

Нераспространенные и распространенные предложения.

Обобщенное повторение за год.

Развитие связной речи.

1 НЧЕ СЫЙНЫФТА “ТУГАН ТЕЛ” (ТАТАР ТЕЛЕ) ФӘНЕНЕҢ ЭЧТӘЛЕГЕ

Телдән әзерлек чоры

Язуга куелган гигиена таләпләрен үзләштерү. Язганда бармакларның һәм кулларның хәрәкәтләнү үзенчәлекләрен үстерү. Дәфтәр битендә һәм сыйныф тактасында дөрес юнәлештә яза алу осталыкларын үстерү.

Сүзне өйрәнү объекты һәм анализлау материалы буларак кабул итү. Сүзнең мәгънәсенә төшенү.

Сүз һәм җөмләләрне аеру. Җөмләдән сүзләрне аеру, аларның тәртибен үзгәртү.

Әлифба чоры

Хәрефләрдән иҗекләр төзү, аннан соң иҗекләрдән сүзләр, сүзләрдән сүзтезмәләр төзеп уку. Укучыларда сүзтезмәләрдән җөмләләр төзү күнекмәләре тәрбияләү. Сүзләрне иҗекләргә бүлү.

Эчтәлеген аңлап, кирәкле урыннарда паузалар белән сүз басымын дөрес куеп уку.

Әлифба чорында татар һәм рус телләрендә бердәй әйтелешле авазлар белән ([б], [п], [д], [т], [ж], [ш], [з], [с], [и], [й], [л], [м], [н], [р], [у], [ф], [ц], [щ]) танышу, алар кергән сүзләрне дөрес уку һәм бу авазларны язуда дөрес күрәтү

[а], [о], [э], [w], [гъ], [къ], [х], [ч], [ы] авазларының әйтелеш үзенчәлекләре һәм бу авазларны язуда дөрес күрсәтү.

Татар телендәге [ә], [ө], [ү], [җ], [ң], [һ] авазлары кергән сүзләрне, сүзтезмәләрне һәм җөмләләрне дөрес уку.

Татар теле

Сөйләм.

Телдән һәм язма сөйләм. Аралашу әдәбе.

Сүз һәм иҗек.

Сүзләрне иҗекләргә бүлү. Иҗекләрне һәм сүзләрне дөрес әйтү һәм язу.

Авазлар һәм хәрефләр.

Алфавит. Баш хәрефтән языла торган сүзләр.

Сузык авазлар, аларның төрләре. Сүзләрне иҗекләргә бүлү, аларны юлдан-юлга күчерү. Басым.

Тартык авазлар, аларның төрләре.

Сузык һәм тартык аваз хәрефләрен дөрес уку һәм язу.

Предметны, аның эшен, хәрәкәтен һәм билгесен белдергән сүзләр. Аларның мәгънәләрен аңлату, сорауларын әйтү. Фигыльләрнең барлык-юклык формалары турында төшенчә бирү.

Сүздән җөмләгә. Җөмләләр ахырында куела торган тыныш билгеләре турында гомуми мәгълүмат. Сөйләмне барлыкка китерүдә җөмләнең әһәмияте. Анда сүзнең кем яки нәрсә турында баруын һәм алар турында нинди яңалык хәбәр ителүен белдерә торган кисәкләрне билгеләү. Аерым сүзләрдән җөмләләр төзү, сүзләр арасындагы бәйләнешне аңлату.

Әзер тексттан сүз, сүзтезмә һәм җөмләләрне дөрес итеп күчереп язу. Аннан соң аларны укытучы әйтүе буенча язу, ул тәкъдим иткән сүзләрдән сүзтезмә һәм җөмләләр төзеп язу.

Аерым темалар буенча өйрәнгән сүзләрне, сүзтезмә һәм җөмләләрне диктант итеп язу. Матур язу күнегүләрен үтәү. Сөйләм күнекмәләрен булдыру өстендә даими эшләү.

Бәйләнешле сөйләм үстерү.

2 НЧЕ СЫЙНЫФТА "ТУГАН ТЕЛ" (ТАТАР ТЕЛЕ) ФӘНЕНЕҢ ЭЧТӘЛЕГЕ

Авазлар һәм хәрефләр

Сузык авазлар һәм хәрефләр. Калын һәм нечкә сузыклар, аларны дөрес әйтү. Сингармонизм законы. Сузык авазларны белдерә торган хәрефләрнең дөрес язылышы.

Татар һәм рус телләрендә [а], [э], [о], [ө], [ы] авазларның әйтелеш үзенчәлекләре, бу сузыкларны белдерә торган хәрефләр һәм аларның дөрес язылышы. *Я, ю, е* хәрефләре, алар кергән сүзләрне дөрес уку һәм язу.

Тартык авазлар. Яңгырау һәм саңгырау тартыклар. Алар кергән сүзләрне дөрес әйтү һәм язу. [w], [гъ], [къ], [х], [ч] тартыкларын дөрес әйтү, аларны белдерә торган хәрефләрнең дөрес язылышы. Татар теленең үзенчәлекле тартыклары [ж], [ң], [һ]. Бу хәрефләр кергән сүзләрне дөрес язу күнекмәләре булдыру.

Ц, щ хәрефләре булган сүзләрне дөрес уку һәм язу.

ъ һәм *ь* хәрефләре кергән сүзләрне дөрес уку һәм язу.

Сүзлек һәм аңлатмалы диктантлар язу.

Сүз

Сүзләрне иҗекләргә бүлү.

Иҗекләрнең калынлыгы-нечкәлеге сузык авазларга бәйле булуы. Сүз басымы турында мәгълүмат бирү.

Сүз тамыры. Аны дөрес табарга өйрәнү.

Морфология

Исем. Аның мәгънәсе, сораулары турында белгәннәрне ныгыту. Ялгызлык исемнәр, аларның дөрес язылышы. Исемнәрнең берлек һәм күплек сан формалары. Күплек сан кушымчаларының дөрес язылышы, аларны рус теле белән чагыштыру.

Фигыль. Аның мәгънәсе, сораулары. Фигыльләрнең заман формалары турында төшенчә бирү. Аларны рус теле белән чагыштырып күрсәтү.

Сыйфат. Аның мәгънәсе, сораулары белән таныштыру. Предметның төрле билгеләрен белдерә торган сүзләр буларак, аларны сөйләмдә дөрес куллану.

Бирелгән җөмләләрдән, әзер тексттан өйрәнгән сүз төркемнәрен табу, андый сүзләрне русчадан татарчага тәрҗемә итү, сөйләмдә дөрес куллану.

Синтаксис

Сүзләрдән сүзтезмә һәм җөмләләр төзү. Җөмләнең баш кисәкләре турында мәгълүмат бирү, аларның урнашу тәртибен күзәтү, аны рус теле белән чагыштыру. Бирелгән сүзләр белән сүзтезмәләр һәм җөмләләр төзү күнекмәләре тәрбияләү. Тәрҗемә күнекмәләре булдыру.

Ел буена үткәннәрне гомумиләштереп кабатлау.

Бәйләнешле сөйләм үстерү.

3 НЧЕ СЫЙНЫФТА "ТУГАН ТЕЛ" (ТАТАР ТЕЛЕ) ФӘНЕНЕҢ ЭЧТӘЛЕГЕ

2нче сыйныфта үткәннәрне кабатлау

Авазлар һәм хәрефләр. Сузык һәм тартык авазлар. Калынлык(ъ) һәм нечкәлек(ь) билгеләре. Сүз басымы.Сүзләргә фонетик анализ.Исем, фигыль, сыйфат. Җөмләнең баш кисәкләре.

Сүз

Әйтелеш һәм мәгънә бердәмлеге буларак сүз, аның туры һәм күчерелмә мәгънәләре. Синонимнар, омонимнар һәм антонимнар. Аларны тексттан табу, сөйләмдә дөрес һәм урынлы куллана белү.

Сүзлекләр турында мәгълүмат бирү һәм алар белән эшләргә өйрәтү. Сүзлек диктантлары язу.

Сүз төзелеше һәм ясалышы

Тамыр һәм кушымча. Ясалма сүзләр. Тамырдаш сүзләр. Татар һәм рус телләрендә сүзләргә кушымчаларның ялгану тәртибе һәм үзенчәлекләре. Кушма һәм парлы сүзләр.

Морфология

Исем турында өйрәнгәннәрне искә төшерү. Уртаклык һәм ялгызлык исемнәр. Исемнәрнең килеш белән төрләнүе турында мәгълүмат бирү. Борын авазларына беткән исемнәрнең килеш белән төрләнеше.

Сыйфат турында белгәннәрне искә төшерү һәм ныгыту. Синоним һәм антоним сыйфатлар. Аларны сөйләмдә дөрес куллану. Сыйфатларның җөмләдәге роле. Татар телендә сыйфат белән сыйфатланмышның бәйләнеше.

Сан. Аның мәгънәсе, сораулары, сөйләмдә дөрес куллану. Сан белән саналмышның бәйләнеше.

Алмашлык. Зат алмашлыклары. Аларның мәгънәсе, килеш белән төрләнеше. Сорау алмашлыклары турында мәгълүмат бирү.

Фигыль турында өйрәнгәннәрне искә төшерү, аның заманнары. Хәзерге заман хикәя фигыльләрнең зат-сан белән төрләнеше, аларның сөйләмдә дөрес кулланылышы. Рус телендәге фигыльләрнең заманнары һәм зат-сан белән төрләнешендәге үзенчәлекләр.

Синтаксис

Өйрәнелгән сүз төркемнәрен кулланып, сүзтезмә һәм җөмләләр төзү, аларны сөйләмдә дөрес куллану.

Әйтү максаты буенча җөмлә төрләре: хикәя, сорау, боеру һәм тойгылы җөмләләр. Җөмләнең баш кисәкләрен билгели белү.

Аергыч турында мәгълүмат бирү, аларны сөйләмдә дөрес куллану. Русча җөмләләрне татарчага тәрҗемә итү.

Татар телендә җөмләдәге сүз тәртибе (ия белән хәбәрнең, аергыч белән аерылмышның урыннары).

Ел буена үткәннәрне гомумиләштереп кабатлау.

Бәйләнешле сөйләм үстерү.

4 НЧЕ СЫЙНЫФТА “ТУГАН ТЕЛ” (ТАТАР ТЕЛЕ) ФӘНЕНЕҢ ЭЧТӘЛЕГЕ

Морфология

Исем. Яңгырау, саңгырау һәм борын авазларына беткән исемнәрнең килеш белән төрләнеше. Аларның дөрес әйтелеше, язылышы һәм сөйләмдә дөрес кулланылышы.

Сыйфатның дәрәҗә формалары, аларның дөрес язылышы. Рус телендәге сыйфат дәрәҗәләреннән аермсы.

Сан. Микъдар һәм тәртип саннары. Аларның сөйләмдәге әһәмияте, дөрес куллану күнекмәләре. Татар телендә саналмышның кулланылу үзенчәлекләре.

Алмашлыклар. Күрсәтү алмашлыклары, аларның сөйләмдәге әһәмияте. Рус телендә бу алмашлыкларның мәгънәләрен белдерү юллары.

Фигыль. Үткән һәм киләчәк заман хикәя фигыльләр. Аларның зат-сан белән төрләнеше.

Хикәя фигыльләрнең барлык заман формаларын зат-сан белән төрләндерү, аларны сөйләмдә дөрес куллану.

Синтаксис

Татар һәм рус телләрендә сүзтезмә һәм җөмлә, аларда сүзләрнең урнашу тәртибе.

Җөмләнең баш кисәкләре. Иянең исем һәм зат алмашлыклары белән белдерелүе.

Хәбәрнең хикәя фигыль һәм сыйфатлар белән белдерелүе.

Җөмләнең иярчен кисәкләреннән аергыч, аның сыйфат һәм тәртип саннары белән белдерелүе.

Тәмамлык турында мәгълүмат.

Җыйнак һәм җәенке җөмләләр.
Ел буена үткәннәрне гомумиләштереп кабатлау.
Бәйләнешле сөйләм үстерү.

СОДЕРЖАНИЕ УЧЕБНОГО ПРЕДМЕТА «РОДНОЙ (ТАТАРСКИЙ) ЯЗЫК» (2 ПОДГРУППА)

Пояснительная записка

Программа базируется на современных коммуникативно - деятельностных технологиях обучения неродному языку. Основное содержание обучения татарскому языку в общеобразовательной организации направлено на формирование коммуникативной, лингвистической и социокультурной компетенций учащихся на татарском языке.

Учебный процесс организуется с учетом как общедидактических принципов, так и основных принципов коммуникативной технологии: принцип обучения общению через общение (максимальное приближение учебного процесса к условиям естественного общения); принцип личной индивидуализации (организация учебного процесса с учетом личных потребностей, пожеланий и индивидуально-психологических особенностей учащихся); принцип изучения языка на основе активной мыслительной деятельности (обеспечение практического употребления изученных лексико-грамматических единиц в ситуациях общения с учетом коммуникативной задачи); принцип функционального подхода к изучению языка (определение лексико-грамматического материала с учетом коммуникативной цели, необходимости общения и частоты употребления в речи); принцип учета особенностей родного языка учащихся. Кроме этого, следует уделять особое внимание принципу взаимосвязанного обучения видам речевой деятельности.

Основными**целями и задачами** изучения татарского языка в общеобразовательной организации являются:

– формирование коммуникативной компетенции в основных видах речевой деятельности (аудирование, говорение, чтение, письмо) в ограниченном круге типичных ситуаций и сфер общения, т.е. способности и готовности учащихся общаться на татарском языке с учетом речевых возможностей и потребностей в устной и письменной формах; формирование умений использовать изучаемый язык как инструмент межкультурного общения в современном поликультурном мире, необходимого для успешной социализации и самореализации;

развитие личности школьника, его мыслительных, познавательных, речевых способностей, формирование универсальных учебных действий (УУД); развитие мотивации к дальнейшему овладению татарским языком как государственным языком Республики Татарстан; ознакомление с доступными учащимся способами и приемами самостоятельного изучения языков и культур, в том числе с использованием новых информационных технологий;

приобщение учащихся к культуре и национальным традициям татарского народа, создание необходимых условий для формирования таких личностных качеств, как доброжелательное отношение, уважение и толерантность к другим народам, компетентность в межкультурном диалоге.

СОДЕРЖАНИЕ УЧЕБНОГО ПРЕДМЕТА «РОДНОЙ (ТАТАРСКИЙ) ЯЗЫК» В 1-ОМ КЛАССЕ (2 ПОДГРУППА)

Давайте познакомимся! Давайте знакомиться. Это кто? Употребление аффиксы – мы/-ме,частицы түгел,әле. Где? Ты где живешь? Ничә?Ничәнче? Употребление конструкции числительное + существительное. Числительные. (1-10)

Лесные друзья. Буквы и звуки. Гласные и согласные звуки. Буквы Аа,Әә. Нәрсә? Буквы Оо, Өө. Нинди? Положительная форма глагола яши. Буквы Нн,ң. Буква Ии. Буквы Уу,Үү. Буква Тт. Буква Лл. Буква Кк.

В школе. Буква Мм. Буква Сс. Буква Рр. Вопросы. Ничек? Ничәле? Кайда?

Йорт хайваннары һәм кошлары. Буква Вв. Буква Гг. Вопросы Кая? Кемгә? Буква Дд. Буква Зз. Кайдан? Буква Бб. Буква Пп. Буква Ээ. Буква Йй. Буква Ее.

В огороде. Овощи и фрукты. Буква Жж. Буква Җҗ. Буква Шш. Буква. Буква Чч.

Зима. Поздравление. Буквы Хх, Һһ. Письмо. Буква Фф. Буква Цц. Буква Яя. Буква Ю ю. ь, ъ знак. Правописание букв, обозначающих татарские звуки. Умение правильно строить предложения. Алфавит.

Будь здоров! Части тела. Усвоение категории принадлежности I, II, III лица ед. числа. Форма повелительного глагола. Предметы личной гигиены.

Я и моя семья. 8 Марта - мамин праздник. Наша семья. Прогноз погоды. Частицы – мы/-ме. Вопросы Кемне? Нәрсәне?

Татарские национальные блюда. Татарская национальная блюда**.** В гостях. Употребление глагола в настоящего времени. Поздравление с днем рождения.

В магазине. Продукты. Употребление глагола в настоящего времени 1, 2, 3 лица, единственного числа. Посуда. Активное усвоение числительных до 10 (количественные и порядковые числительные; отрицание при числительных). Одежда. Цвета.

В городе. Письмо. Вопрос. Где? Кто куда идёт?

Лето. Гласные и согласные звуки, их различие. Твердые и мягкие гласные. Умение различать звонкие и глухие согласные. Деление слова на слоги, перенос слов. Уметь правильно произносить в словах длинные и короткие гласные звуки. Деление слова на слоги, перенос слов. Ударение слова, правильная постановка ударения. Словосочетание и предложение.

СОДЕРЖАНИЕ УЧЕБНОГО ПРЕДМЕТА «РОДНОЙ (ТАТАРСКИЙ) ЯЗЫК» ВО 2-ОМ КЛАССЕ (2 ПОДГРУППА)

Мы идём в школу.

С новым учебным годом. Употребление в речи частиц *-мы/-ме.* Гласные и согласные звуки в татарском языке. Цифры от 1до 10. Аффиксы множественного числа имени существительного. Начальная форма глагола. Спряжение изъявительного наклонениияв настоящем времени по лицам и числам.

Осенний урожай

Овощи.Союз “чөнки”. Фрукты. Правописание букв“ө,о”.

Я люблю чистоту.

Личные гигиенические предметы. Названия частей тела**.** Изменение существительных по принадлежости в I лице, единственном числе. Изменение существительных по принадлежости во II лице, единственном числе. Изменение существительных по принадлежости в I,II,III лицах.У врача.

Зима.

Зимние месяцы. Признаки зимы. Праздник Нового года.Поздравление С Новым годом. Зимние игры. Вопросы Куда? Где? Откуда? Отрицательная форма изъявительного наклонения настоящего времени. Форма множественного числа изъявительного наклонения настоящего времени.

Моя семья.

Безнең гаилә. Вопросы Кого? Чего?Татарские народные блюда.Лексико-грамматический материал текста “Безгә кунаклар килде”.

Весна

Признаки весны. 8 Марта-праздник мам.

Моя Родина

Татарстан –моя республика. Города Республики Татарстан. Мы живём в городе. Мин авылда яшим.

В магазине В магазине одежды. Айгуль- щедрая девочка. Продажа и приобретение товара в магазине. В продуктовом магазине.

Лето. Лексико-грамматический материал текста “Ямьле җәй җитте”. Мы идем на Сабантуй.

СОДЕРЖАНИЕ УЧЕБНОГО ПРЕДМЕТА «РОДНОЙ (ТАТАРСКИЙ) ЯЗЫК» В 3-М КЛАССЕ (2 ПОДГРУППА)

Моя школа и мой класс. Первое сентября - день знаний. Вопросы Кем? Кемне? Кемгә? Частицы –мы/-ме Употребление в речи личных местоимений множественного числа в направительном падеже. Числительные. (1-10) Цвета. Кая? Кайда? Кайдан?Ознокомление с имён существительных.Ознокомление имён существительных с притяжательном падеже. Окончания имен существительных множественного числа. Фигыльнең башлангыч формасы. Спряжение глаголов изъявительного наклонения настоящего и прошедшего времени. Наш отметки. Отрицательная форма глаголов изъявительного наклонения. Как мы учимся? Употребление в речи союзов ләкин, чөнки. Мы на уроке. Форма ярдәм ит, ярдәм итегез әле. В библиотеке. Послеслог янында. Спряжение отрицательной формы глаголов изъявительного наклонения. Спряжение глагола саный. Десятки.

Мой день. Сколько время? Во сколько? Когда я сделаю эти дела? Мой режим дня.

В столовой. Мы кушаем в столовой. Мои любимые блюда. Татарские народные блюда. Мы любим сладости. Мы любим фрукты. Форма глагола повелительног наклонения. К нам приходят гости. Глаголы повелительного наклонения. Существительные в творительном падеже. Нәрсә ашыйбыз, нәрсә эчәбез?

Помощь родителям. Образование имен существительных с помощью аффиксов –чы, -че. Повторение порядковых числительных. Мы друг-друга хвалим. Употребление в речи союзов ләкин, чөнки,шуңа күрә. Мы помогаем дома. Мы накрываем стол. Послеслоги Алдында, Артында. Янында, Каршында .Өстендә, Астында. Антонимы. Собирательные числительные.

Пришла зима. Праздник «Новый год». Прогноз погоды. Зимние игры.

В городе и в деревне. Татарстан – мой родной край. Татарстан – большая и богатая республика. Национальность. Города Татарстана. Наша деревня.

Я и мои друзья. Вежливые слова. Говорим по телефону вежливо. Дарить на день рождение подарки. За столом.

Поездки и путешествия. Летний отдых. Летние игры. Мы идем на Сабантуй.

СОДЕРЖАНИЕ УЧЕБНОГО ПРЕДМЕТА «РОДНОЙ (ТАТАРСКИЙ) ЯЗЫК» В 4-ОМ КЛАССЕ (2 ПОДГРУППА)

Праздник знания С началом нового учебного года! Учебные принадлежности. Изменение существительных по принадлежости. Татарский алфавит.Правописание и произношение букв“ө,о, ы”.Цифры от 1до 10 и десятичные числа. Единицы времени. Лексико-грамматический материал текста «Контроль эш»

Природа родного края. Что такое природа? Прошедшее время изъявительного наклонения. Вопросы Куда?Где? Откуда? Спряжение существительных в винительном падеже. Крылатые друзья. Какие они? Спряжение существительных в родительном и винительном падеже. Лексико-грамматический материал текста “Песнәк белән Әнисә”. Отрицательная форма изъявительного наклонения в настоящем и прошедшем времени. Применение спряжения существительных по принадлежости при построении предложения.

В мире животных.

Изъявительное наклонение в прошедшем неопределённом времени. Степени прилагательных. Вопросы Куда?Где?Откуда? Лексико-грамматический материал текста “Керпе- табигатьнең сере” .

Зимние игры. Превосходная степень прилагательных. Признаки зимы. Изъявительное наклонение в прошедшем неопределённом времени. Составление предложении. Лексико-грамматический материал текстаА. Алиша “Куян кызы”.Вопросы Куда?Где?Откуда? Сложные слова.Лексико-грамматический материал текста “Елга буенда”

Мои друзья. Склонение имен существительных по лицам и числам. Лексико-грамматический материал текста “Минем дустым ”. Лексико-грамматический материал текстаГ.Баширова “Сылтау”. Суффиксы. Лексико-грамматический материал текстаИ.Туктара “Алма”.

Четвероногие друзья. Отрицательная форма изъявительного наклонения в настоящем времени.Изъявительного наклонение в настоящем и прошедшем времени.Лексико-грамматический материал текста Г.Мухаметшина “ Ак песи”.

Весенние праздники. Идёт весна. Изъявительное наклонение в прошедшем неопределённом времени. Парные слова. Лексико-грамматический материал текстаЛ.Толстого “Әбисе белән оныгы”. Как вежливо спросить? Сложные числительные.

Мой родной край. Уметь рассказывать про символы Татарстана.Применение в речи вопросов Куда?Где?Откуда? Города Татарстана.

Цветущее лето, прекрасное лето. Летняя природа. Татарские народные блюда. Моё любимое блюдо.

1 НЧЕ СЫЙНЫФТА “ТУГАН ТЕЛ” (ТАТАР ТЕЛЕ) ФӘНЕНЕҢ ЭЧТӘЛЕГЕ (2 ПОДГРУППА)

Әйдәгез танышабыз. Әйдәгез танышабыз. Бу кем? соравы. Юк,әйе,түгел сүзләре. -мы/-ме сорау кисәкчәләре. Кайда? Син кайда яшисең?сораулары Ничә?Ничәнче? сораулары. 1дән 10га кадәрге саннар. Сан+исем төзелмәсе. “Әйдәгез танышабыз” темасын ныгыту.

Урман дусларыбыз. Авазлар һәм хәрефләр. Сузык һәм тартык авазлар.

Аа,Әә хәрефләре. Бу нәрсә?соравы. Оо,Өө хәрефләре. Нинди?соравы. Яши фигыленең барлык формасы. Нн,ң хәрефләре. Нишли?соравы. Ии хәрефе. Ыы хәрефе. Уу,Үү хәрефләре. Тт хәрефе

Лл хәрефе. Кк хәрефе. “Урман дусларыбыз” темасын гомумиләштереп кабатлау.

Мәктәптә. Мм хәрефе. Сс хәрефе. Рр хәрефе. Ничек? Ничәле? сораулары

Кайда? соравы“Мәктәптә” темасын гомумиләштереп кабатлау.

Йорт хайваннары һәм кошлары. Вв хәрефе.Гг хәрефе.Кая?Кемгә?сораулары.

Дд хәрефе.Зз хәрефе.Кайдан?соравы. Бб хәрефе.Пп хәрефе.Ээ хәрефе.Йй хәрефе.Ее хәрефе

Бакчада (5сәгать) Яшелчә һәм җиләк-җимешләр. Жж хәрефе.Җҗ хәрефе. Шш хәрефе. Щщ хәрефе. Чч хәрефе.

Кыш. Котлау язу. Хх, Һһ хәрефләре. Хат язу.Фф хәрефе. Цц хәрефе. Яя хәрефе

Ю ю хәрефе.ь, ъ билгеләре. Татар теленең үзенә генә хас авазлары. Җөмлә төзү күнегүләре.

Татар алфавиты. “Кыш”темасын гомумиләштереп кабатлау.

Сәламәт бул! Тән әгъзалары. 1-2зат тартым кушымчалары

Боерык фигыль формасы. Шәхси гигиена предметлары. “Сәламәт бул!”темасын гомумиләштереп кабатлау.

Безнең гаилә. 8нче Март- Әниләр бәйрәме. Безнең гаилә. Һава торышы. -мы/-ме сорау кисәкчәләре. Кемне? Нәрсәне? сораулары.

Татар халык ашлары. Татар халык ашлары. Кунакта. Хәзерге заман хикәя фигыль. Котлау язу.“ Безнең гаилә” темасын гомумиләштереп кабатлау

Кибеттә. Ашамлыклар. Хәзерге заман хикәя фигыльнең зат-сан белән төрләнеше. Савыт-саба.11дән 20гә кадәрге саннар. Киемнәр. Төсләр. “Кибеттә” темасын гомумиләштереп кабатлау .

Шәһәрдә. Хат язу. Җөмлә төзү күнегүләре. Кайда? Соравы. Кем? Кая бара?соравы. “Шәһәрдә” темасын гомумиләштереп кабатлау

Җәй. Сузык авазлар. Калын һәм нечкә сузыклар. Тартык авазларның бүленеше

Сүз. Сүзләрне иҗекләргә бүлү. Сүз басымы. Арадаш аттестация эше. Сүзтезмә һәм җөмлә.

1нче сыйныфта үткәннәрне гомумиләштереп кабатлау.

2 НЧЕ СЫЙНЫФТА “ТУГАН ТЕЛ” (ТАТАР ТЕЛЕ) ФӘНЕНЕҢ ЭЧТӘЛЕГЕ (2 ПОДГРУППА)

Без мәктәпкә барабыз. Яңа уку елы белән!- мы/-ме сорау кисәкчәсен сөйләмдә куллану.Татар телендә сузык һәм тартык авазлар.Транскрипция билгеләре. 1-10 га кадәр саннар. Исемнең күплек сан кушымчасы. Тәртип саны. Фигыльнең башлангыч формасы. Хәзерге заман хикәя фигыльнең зат-санда санда төрләнеше

Көзге уңыш.Яшелчәләр.“ Чөнки теркәгече. Җиләк-җимешләр. ө, о хәрефләренең дөрес язылышы.

Мин чисталык яратам. Шәхси гигиена предметлары.Тән әгъзалары атамалары. Исемнәрнең I зат берлек санда тартым белән төрләнүе. Исемнәрнең II зат берлек санда тартым белән төрләнүе.ИсемнәрнеңI, II, III затларда тартым белән төрләнүе.Табибта.

Кыш. Кыш айлары, кыш билгеләре.Яңа ел бәйрәме.Яңа ел бәйрәме белән котлау язу.Кышкы уеннар.Кая? Кайда? Кайдан? сорулары. Хәзерге заман хикәя фигыльнең юклык формасы.Хәзерге заман хикәя фигыльнең I зат күплек сан формасы.

Безнең гаилә. Безнең гаилә.Кемне? Нәрсәне? сорулары. Татар халык ашлары. “Безгә кунаклар килде” текстында лексик- грамматик материал..

Яз.Яз билгеләре. 8 нче Март – әниләр бәйрәме.

Минем Ватаным Татарстан – минем туган ягым.Татарстан шәһәрләре. Без шәһәрдә яшибез.Мин авылда яшим.

Кибеттә. Киемнәр кибетендә. Айгөл – юмарт кыз. Кибеттә сату-алу. Ашамлыклар кибетендә

Җәй..“Ямьле җәй җитте” текстында лексик-грамматик материал. Без Сабантуйга барабыз.

3НЧЕ СЫЙНЫФТА “ТУГАН ТЕЛ” (ТАТАР ТЕЛЕ) ФӘНЕНЕҢ ЭЧТӘЛЕГЕ (2 ПОДГРУППА)

Белем бәйрәме. Беренче сентябрь – белем бәйрәме. Кем? Кемне? Кемгә? сораулары һәм аларга җавап. Кая? Кайда? Кайдан? сорауларына һәм аларга җавап. -мы/-ме сорау кисәкчәсе. Мин, син, ул зат алмашлыгының юнәлеш килеш формасы. 1 – 10га кадәр саннар. Төсләр. Исемнең күплек сан кушымчасы. Кая? Кайда? Кайдан? сорауларына һәм аларга җавап. Исем сүз төркеме. Исемнәрнең I зат берлек санда тартым белән төрләнүе. Фигыльнең башлангыч формасы. Безнең билгеләр. Хәзерге заман хикәя фигыльнең юклык формасы. Без ничек укыйбыз? Чөнки, ләкин теркәгечләре. Без дәрестә. Хәзергә заман хикәя фигыльнең берлек санда юклык формасында зат-сан белән төрләнеше. Ярдәм ит әле, ярдәм итегез әле төзелмәләре. Китапханәдә. Янында бәйлек сүзе. Хәзергә заман хикәя фигыльнең күплек санда юклык формасында зат-сан белән төрләнеше. Саный сүзенең зат-сан белән төрләнеше. Дистә саннары.

Көндәлек режим. Сәгать ничә? Сәгать ничәдә? Минем көндәлек режимым. Бу эшләрне мин кайчан эшлим?

Ашханәдә Без ашханәдә ашыйбыз. Минем яраткан ашларым. Татар халык ашлары. Без татлы ризыклар яратабыз. Без җиләк-җимеш яратабыз. Безгә кунаклар килә. Боерык фигыль формасы. Исемнең төшем килеше. Нәрсә ашыйбыз, нәрсә эчәбез?

Туган якка кыш килде. Яңа ел бәйрәме. Һава торышы. Кышкы уеннар.

Без эти-әниләргә булышабыз -чы/-че сүз ясагыч кушымчасы. Тәртип саннарны кабатлау. Без бер-беребезне мактыбыз. Ни өчен, ләкин, шуңа күрә теркәгечләрен җөмләдә куллану. Без өйдә булышабыз. Без табын әзерлибез. Бәйлек сүзләре. Алдында, Артында. Янында, Каршында .Өстендә, Астында. Антонимнар. Җыю саннары.

Шәһәрдә һәм авылда. Татарстан – минем туган ягым. Татарстан - зур, бай республика. Татарстанда яшәүче милләтләр. Татарстан шәһәрләре. Безнең авыл.

Әдәпле булыйк Әдәпле сүзләр. Телефоннан әдәпле сөйләшәбез. Тукан көнгә бүләк бирәм. Табын янында.

Кечкенә дусларыбыз Сыйфатның артыклык һәм чагыштыру дәрәҗәләре.

Күңелле җәй, ямьле җәй! Җәйге ял. Җәйге уеннар. Без Сабантуйга барабыз.

4 НЧЕ СЫЙНЫФТА “ТУГАН ТЕЛ” (ТАТАР ТЕЛЕ) ФӘНЕНЕҢ ЭЧТӘЛЕГЕ (2 ПОДГРУППА)

Белем бәйрәме Яңа уку елы котлы булсын!Уку-язу әсбаплары. Исемнәрнең тартым белән төрләнеше. Татар алфавиты. О, ы, э хәрефләренең дөрес әйтелеше, язылышы. 1-10 га кадәр һәм дистә саннары. Сан төркемчәләре. Чөнки, шуңа күрә теркәгечләре. Вакыт берәмлекләре. “Контроль эш” хикәясендәге лексик-грамматик материал.

Туган як табигате Б.С.Ү. Нәрсә ул табигать? Үткән заман хикәя фигыль.

Кая? Кайда? Кайдан? сораулары. Исемнәрнең төшем килеше белән төрләнеше.

Канатлы дусларыбыз. Алар ниндиләр?.Исемнәрнең иялек һәм төшем килешләре белән төрләнеше. “Песнәк белән Әнисә” хикәясендәге лексик-грамматик материал. Хәзерге һәм үткән заман хикәя фигыльнең юклык формасы. Исемнәрнең тартым белән төрләнешен җөмлә төзегәндә куллану.

Хайваннар дөньясында Билгесез үткән заман хикәя фигыль.Сыйфат дәрәҗәләре.Кая? Кайда? Кайдан? сораулары.“Керпе – табигатьнең бер сере” хикәясендәге лексик-грамматик материал.

Кышкы уеннар Хаталар өстендә эш. Сыйфатның артыклык дәрәҗәсе. Кыш билгеләре. Билгесез үткән заман хикәя фигыль. Җөмләләр төзү. А. Алиш. “Куян кызы” хикәясендәге лексик-грамматик материал. Кая? Кайда? Кайдан? сораулары. Кушма сүзләр. “Елга буенда” хикәясендәге лексик-грамматик материал.

Минем дусларым Исемнәрнең зат-сан белән төрләнеше. “Минем дустым” хикәясендәге лексик-грамматик материал. Г.Бәширов “Сылтау” хикәясендәге лексик-грамматик материал. Сүз ясагыч кушымчалар. И.Туктар “Алма” хикәясендәге лексик-грамматик материал..

Дүрт аяклы дусларыбызХәзерге заман хикәя фигыльнең юклык формасы.

Хәзерге, үткән заман хикәя фигыль.Г. Мөхәммәтшин " Ак песи" хикәясендәге лексик-грамматик материал.

Язгы бәйрәмнәр Яз килә. Билгесез үткән заман хикәя фигыль.Парлы сүзләр.

Л.Толстой “Әбисе белән оныгы”хикәясендәге лексик-грамматик материал. Ничек әдәпле сорарга? Кушма саннар.

Минем туган илемТатарстанның символларын әйтә, сүрәтли белү. Кая? Кайда? Кайдан? сорауларын сөйләмдә куллану. Татарстан шәһәрләре

Чәчәкле җәй, ямьле җәй Җәйге табигать.Татар халык ашлары. Минем яраткан ризыгым.

5.2.4. Литературное чтение на родном языке

Литературное чтение на родном(татарском) языке(1 группа)

Пояснительная записка

Цели и задачи обучения литературного чтения на родном языкена ступени начального образования:

овладение осознанным, правильным, беглым и выразительным чтением как базовым навыком в системе образования младших школьников;

формирование читательского кругозора и приобретение опыта самостоятельной читательской деятельности; совершенствование всех видов речевой деятельности;

приобретения умения работать с разными видами информации;

развитие художественно-творческих и познавательных способностей, эмоциональной отзывчивости при чтении художественных произведений,

формирование эстетического отношения к искусству слова; овладение первоначальными навыками работы с учебными и научно-познавательными текстами;

воспитание интереса к чтению и книге; обогащение нравственного опыта младших школьников, формирование представлений о добре и зле; развитие нравственных чувств, уважения к культуре народов многонациональной Республики Татарстан;

освоение общекультурных навыков чтения и понимания текста; воспитание интереса к чтению и книге;

овладение речевой, письменной и коммуникативной культурой;

формирование нравственного сознания и эстетического вкуса младшего школьника; понимание духовной сущности произведений.

СОДЕРЖАНИЕ УЧЕБНОГО ПРЕДМЕТА

Выпускник

сможет работать с текстом: выделять нужную информацию и использовать ее в разных учебных целях; ориентироваться в книге и работать сразу с несколькими источниками информации; пользоваться словарями, периодическими изданиями и фондом школьной библиотеки;

накопит опыт понимания того, что литература – это искусство слова, один из видов искусства;

получит возможность осознать значение литературного чтения в формировании собственной культуры и мировосприятия.

овладеет элементарным инструментарием анализа и оценки произведений литературы.

СОДЕРЖАНИЕ УЧЕБНОГО ПРЕДМЕТА “ЛИТЕРАТУРНОЕ ЧТЕНИЕ НА РОДНОМ ЯЗЫКЕ» (ТАТАРСКОЕ) В 1-ОМ КЛАССЕ (1 ПОДГРУППА)

Виды речевой и читательской деятельности. Восприятие речи на слух, понимание текста, ответы на вопросы по содержанию, умение задавать вопросы по содержанию прослушанного, определение последовательности событий.

Аудирование. Умение воспринимать на слух звучащую речь: чтение текста вслух учителем и одноклассниками, высказывания собеседников, адресованные себе вопросы.

Чтение вслух. Укрепление чтения как основы для перехода от слогового чтения к чтению целыми словами, а также постепенного увеличения скорости чтения.

Чтение про себя. Умение самостоятельно читать текст небольшого объема.

Говорение. Освоение особенностей диалогического общения: умение слушать высказывания собеседника и выражать к ним свое отношение (согласие /несогласие). Этическая сторона диалогического общения – использование норм речевого этикета и воспитание сострадательного отношения к проигравшей в споре стороне.

Работа с текстом художественного произведения.Анализ заголовка, анализ текста (через систему вопросов и заданий). Умение определить характер героя (через его словесный портрет, анализ поступков, речевое поведение, через авторский комментарий), проследить развитие характера героя во времени, сравнительный анализ поведения разных героев.

Формирование библиографической культуры. Умение пользоваться аппаратом учебника (страницей «Содержание» или «Оглавление», системой условных обозначений), навыки работы с дополнительными текстами и иллюстрациями. Представление о книге-сборнике, книге-произведении, о периодической печати, о справочной литературе. Систематическое использование словарями. Представление об алфавитном каталоге библиотеки. Практическое использование фондов школьной библиотеки в учебном процессе. Знакомство с книгой как с особым видом искусства, изучение ее элементов.

Внеклассное чтение. Организация подготовки учащихся к самостоятельному чтению книг, расширению и углублению читательского кругозора, познавательных интересов.

Устное народное творчество. Широко используется как материал для обучения грамоте, родному языку и словесности. Систематизация знаний учащихся о малых фольклорных жанрах татарского народного творчества и понятия «устное народное творчество». Жанровое разнообразие фольклорных произведений (докучная сказка; сказки о животных, волшебные и бытовые сказки; малые фольклорные формы: загадки, считалки, колыбельные песенки, пословицы и т.д.).

Работа с текстами разных видов и жанров литературы. Понимание жанровых особенностей текста (волшебная сказка, докучная сказка, рассказ, колыбельная песенка, гимн и т.д.)

Элементы творческой деятельности. Чтение художественного произведения (или его фрагментов) по ролям и по цепочке. Умение осознанно выбирать интонацию, темп чтения и делать необходимые паузы в соответствии с особенностями текста. Умение рассматривать иллюстрации в учебнике, сравнивать их с художественными текстами. Практическое освоение малых фольклорных жанров (загадки, считалки, колыбельные песни).

Круг детского чтения. Произведения устного народного творчества Малые жанры фольклора (прибаутки, считалки, скороговорки, загадки, заклички); народные сказки (докучные, сказки о животных, бытовые, волшебные); пословицы и поговорки.

Устное народное творчество

И.Гази. Китап/Книга.

Җ.Тәрҗеманов. Якын дус /Лучший друг.

Бишек җырлары / Колыбельные песни

Тел шомарткычлар, тизәйткечләр / Скороговорки

Такмаклар / Частушки

Санамышлар / Считалки

Әйтем — сүзнең бизәге / Поговорки

Мәкаль — сүзнең җиләге / Пословицы

Табышмак — зиһен ачкычы / Загадки

Мәзәк — күңел ачкычы / Шутки

Алдавыч әкиятләр / Докучные сказки

Татар халык әкиятләре. Шүрәле. Ахмак бүре / Татарские народные сказки. Шурале. Глупый волк

Буквы и слова

ГабдуллаТукай”Әлифба”/Букварь

Закия Туфайлова. Әлифбам / Мой букварь

Резеда Валиева. Беренчеләр / Первоклассники

Шайхи Маннур. Яхшы бел / Знай хорошо

Шаукат Галиев. Витаминлы хәрефләр / Витаминизированные буквы

Габдулла Тукай. Гали белән Кәҗә / Гали и Коза; Карлыгач / Ласточка; Бала белән Күбәләк / Бабочка и ребёнок

Мир животных

Рабит Батулла. Иң-иң-иң / Самый-самый-самый

Жавад Таржеманов. Табигать китабы / Книга природы
Лябиб Лерон. Супермалай / Супермальчик
Фанис Яруллин. Хикмәтле сүз / Волшебное слово
Резеда Валиева. Дуслык / Дружба
Шаукат Галиев. Светофорның өч күзе / Три глазки светофора

Весна

Габдулла Тукай. Яз / Весна
Гульшат Зайнашева. Әниләр бәйрәме / Праздник матери
Лябиб Лерон. Апрель ае / Апрель
Проектная работа. Контрольная работа.

СОДЕРЖАНИЕ УЧЕБНОГО ПРЕДМЕТА “ЛИТЕРАТУРНОЕ ЧТЕНИЕ НА РОДНОМ ЯЗЫКЕ» (ТАТАРСКОЕ) В0 2-ОМ КЛАССЕ (1 ПОДГРУППА)

Виды речевой и читательской деятельности. Восприятие речи на слух, понимание текста, ответы на вопросы по содержанию, умение задавать вопросы по содержанию прослушанного, определение последовательности событий.

Аудирование. Умение воспринимать на слух звучащую речь: чтение текста вслух учителем и одноклассниками, высказывания собеседников, адресованные себе вопросы.

Чтение вслух. Укрепление чтения как основы для перехода от слогового чтения к чтению целыми словами, а также постепенного увеличения скорости чтения. Формирование мотива читать вслух в процессе чтения по ролям и чтения по цепочке. Освоение особенностей выразительного чтения (чтение отдельных предложений с интонационным выделением знаков препинания на начальном этапе, жанровые требования и ограничения самого читаемого текста – лирическое стихотворение читается не так, как былина, а гимн – не так, как колыбельная песенка или прибаутка, и т.д. – и осознанный выбор подходящих к случаю интонации, тона, пауз, логических ударений).

Чтение про себя. Умение самостоятельно читать текст небольшого объема.

Говорение. Освоение разновидностей монологического высказывания: в форме краткого или развернутого ответа на вопрос. Освоение особенностей диалогического общения: умение слушать высказывания собеседника и выражать к ним свое отношение (согласие /несогласие). Умение спорить, опираясь на содержание текста. Этическая сторона диалогического общения – использование норм речевого этикета и воспитание сострадательного отношения к проигравшей в споре стороне.

Письмо (культура письменной речи.) Различение видов текста (текст-повествование, текст-описание, текст-рассуждение) и их практическое освоение в форме мини-сочинений; краткие сочинения по личным наблюдениям и впечатлениям;

Работа с текстом художественного произведения. Умение определить характер героя (через его словесный портрет, анализ поступков, речевое поведение, через авторский комментарий), проследить развитие характера героя во времени, сравнительный анализ поведения разных героев. В результате работы с текстом: умение выделять в тексте разные сюжетные линии; видеть разные точки зрения или позиции; устанавливать причинно-следственные связи в развитии сюжета и в поведении героев; понимать авторскую точку зрения; выделять основную мысль текста; обнаруживать выразительные средства.

Работа с учебными и научно-популярными текстами. Обучение структурированию научно-популярного и учебного текстов, выделению в тексте отдельных частей, ключевых слов, составлению плана пересказа.

Формирование библиографической культуры. Умение пользоваться аппаратом учебника (страницей «Содержание» или «Оглавление», системой условных обозначений), навыки работы с дополнительными текстами и иллюстрациями. Представление о книге-сборнике, книге-произведении, о периодической печати, о справочной литературе.

Систематическое использование словарями. Представление об алфавитном каталоге библиотеки. Практическое использование фондов школьной библиотеки в учебном процессе. Знакомство с книгой как с особым видом искусства, изучение ее элементов.

Внеклассное чтение. Организация подготовки учащихся к самостоятельному чтению книг, расширению и углублению читательского кругозора, познавательных интересов.

Устное народное творчество. Широко используется как материал для обучения грамоте, родному языку и словесности. Формирование элементов литературоведческих представлений. Представление о фольклорных произведениях. Жанровое разнообразие фольклорных произведений (докучная сказка; сказки о животных, волшебные и бытовые сказки; малые фольклорные формы: загадки, считалки, колыбельные песенки, пословицы и т.д.). Авторская литература: жанры рассказа и литературной сказки, авторская поэзия. Особенности стихотворного текста (ритм, рифма). Различение рифмы и понимание содержательности каждого конкретного вида рифмы. Освоение понятий «тема» и «основная мысль», а также «основное переживание» героя произведения.

Работа с текстами разных видов и жанров литературы. Понимание жанровых особенностей текста (волшебная сказка, докучная сказка, рассказ, колыбельная песенка, гимн и т.д.)

Работа с произведениями разных видов искусства (литература, живопись, прикладное искусство, скульптура, музыка). Представление о литературе как об одном из видов искусства (наряду с живописью, музыкой и т.д.). Сравнение особенностей мировосприятия писателя, живописца и композитора. Сравнение произведений, принадлежащих к разным видам искусства.

Элементы творческой деятельности. Чтение художественного произведения (или его фрагментов) по ролям и по цепочке. Умение читать выразительно поэтический и прозаический текст. Умение осознанно выбирать интонацию, темп чтения и делать необходимые паузы в соответствии с особенностями текста. Умение рассматривать иллюстрации в учебнике, сравнивать их с художественными текстами. Практическое освоение малых фольклорных жанров (загадки, считалки, колыбельные песни), сочинение собственных текстов и инсценировка их с помощью выразительных средств (мимики, жестов, интонации).

Круг детского чтения.Произведения устного народного творчества Малые жанры фольклора (прибаутки, считалки, скороговорки, загадки, заклички); народные сказки (докучные, сказки о животных, бытовые, волшебные); пословицы и поговорки. Авторские произведения, басни. Разные виды книг: историческая, приключенческая, фантастическая, научно-популярная, справочно-энциклопедическая литература; детские периодические издания (детские журналы).

В природе осень

Габдулла Тукай. Туган тел / Родной язык

Закия Туфайлова. Туган ил / Родная страна

Резеда Валиева. Туган җир / Родная земля

Гариф Галиев. Туган ил кайдан башлана? / С чего начинается Родина?

Ринат Маннан. Татарстан флагы / Флаг Татарстана

Газинур Морат. Иң матур ил / Самая прекрасная страна

Казан кайнаган урын / Легенда о Казани

Шәһәр нигә Казан дип аталган? / Легенда о том, почему город называется Казань?

Устное народное творчество

Әпипә / Народная песня

Матур булсын /Народная песня «Пусть будет прекрасно»

Табышмаклар / Загадки

Санамышлар / Считалки

Мәзәкләр / Шутки

Мәкальләр / Пословицы
Әкиятләр / Сказки.
Хәйләгә каршы хәйлә / Татарская народная сказка «Хитрость против хитрости»
Моя Родина: наше детство, в природе осень
Музахит Ахметзянов. Көз / Осень
Николай Сладков. Көз җитте / Наступила осень
Амина Бикчантаева. Тәмле сүз / Приятное слово
Шаукат Галиев. Рәхмәтләр хакында / Про «спасибо!»
Рафис Гиззатуллин. Тылсымлы сүз / Волшебное слово
Накип Каштанов. Ачулы туп / Злой мячик
В природе зима. Зимние развлечения
Шаехзадэ Бабич. Кышкы юл / Зимняя дорога
Шариф Биккул. Урман читендә / На опушке леса
Жавад Таржеманов. Һай, Кыш бабай... / О-оо Дед Мороз!
Мир животных
Резеда Валиева. Ак песи / Белая кошка
Рабит Батулла. Куян баласы Нуян / Зайчонок Нуян
Муса Джалиль. Күке / Кукушка
Зиннур Хуснияр. Тукран тәүбәсе / Раскаяние дятла
Амина Бикчентаева. Үрдәк беренчелекне алган / Как утка стала победительницей
Кем нәрсә ярата / Татарская народная сказка. «Кто что любит»
Итагатьле мәче / Литовская народная сказка «Послушный кот»
Комсызлык бәласе / Венгерская народная сказка. «Жадность погубила»
Юмарт Дөя / Казахская народная сказка «Щедрый Верблюд»
В природе весна
Амина Бикчантаева. Апрель ае / Месяц апрель
Марс Шабаев. Ташу / Половодье
Роберт Миннуллин. Яз керде өебезгә / Весна пришла в наш дом
Закария Ахмеров. Агачлар да авырый / И деревья болеют
Рафис Корбан. Җиңү бәйрәме / Праздник Победы
Хакимзян Халиков. Рәхмәт сезгә, ветераннар! / Спасибо вам, ветераны!
Рафис Гиззатуллин. Миләш нигә әче? / Отчего рябина кислая?
Моя семья. Лето
Ильдар Юзеев. Һәркемнең үз эше / У каждого своё дело
Клара Булатова. Әниемнең кызы юк бит / Нет у мамы дочки
Рустем Мингалим. Канатларың булса / Были бы крылья
Ахмет Исхак. Ана рәхмәте / Благодарность матери
Братья Гримм. Боткалы чүлмәк / Горшок каши
Шаукат Галиев. Тәмле җәй / Вкусное лето
Лябиб Лерон. Җәйге бәхәс / Летний спор
Эльмира Шарифуллина. Сабантуй / Сабантуй
Рафис Корбан. Кояш – безнең дустыбыз / Солнце – наш друг

СОДЕРЖАНИЕ УЧЕБНОГО ПРЕДМЕТА “ЛИТЕРАТУРНОЕ ЧТЕНИЕ НА РОДНОМ ЯЗЫКЕ» (ТАТАРСКОЕ) В 3-ОМ КЛАССЕ (1 ПОДГРУППА)

Виды речевой и читательской деятельности. Восприятие речи на слух, понимание текста, ответы на вопросы по содержанию, умение задавать вопросы по содержанию прослушанного, определение последовательности событий.

Аудирование. Понимание смысла звучащей речи: удержание обсуждаемого аспекта, способность отвечать на вопросы по ее содержанию и задавать собственные вопросы.

Чтение вслух. Формирование мотива читать вслух в процессе чтения по ролям и чтения по цепочке. Освоение особенностей выразительного чтения (чтение отдельных предложений с интонационным выделением знаков препинания на начальном этапе, жанровые требования и ограничения самого читаемого текста – лирическое стихотворение читается не так, как былина, а гимн – не так, как колыбельная песенка или прибаутка, и т.д. – и осознанный выбор подходящих к случаю интонации, тона, пауз, логических ударений).

Чтение про себя. Умение находить в изучаемом тексте необходимые сведения, а также умение находить в словарях нужные словарные статьи и извлекать из них требуемую информацию в рамках выборочного чтения.

Говорение. Освоение разновидностей монологического высказывания: в форме передачи собственных впечатлений, передачи жизненных наблюдений и впечатлений. Освоение особенностей диалогического общения: умение слушать высказывания собеседника и выражать к ним свое отношение (согласие /несогласие). Умение спорить, опираясь на содержание текста. Этическая сторона диалогического общения – использование норм речевого этикета и воспитание сострадательного отношения к проигравшей в споре стороне.

Письмо (культура письменной речи.) Различение видов текста (текст-повествование, текст-описание, текст-рассуждение) и их практическое освоение в форме мини-сочинений; краткие сочинения по личным наблюдениям и впечатлениям; письменное составление аннотаций к отдельным произведениям и сборникам произведений; обучение культуре предметной и бытовой переписки (написание писем и поздравительных открыток, формулы вежливости).

Работа с текстом художественного произведения. Анализ заголовка, анализ текста (через систему вопросов и заданий), определение его эмоционально-смысловых доминант (основная мысль в басне, главные переживания в лирическом стихотворении, противоположные позиции героев и авторский вывод в рассказе, основная интонация в колыбельной песне, былине, гимне и т.д.). Определение особенностей построения текста, выявление средств художественной выразительности. Умение определить характер героя (через его словесный портрет, анализ поступков, речевое поведение, через авторский комментарий), проследить развитие характера героя во времени, сравнительный анализ поведения разных героев. Обнаружение (с помощью учителя) авторской позиции в прозаических текстах и направления авторских переживаний в лирических текстах. В результате работы с текстом: умение выделять в тексте разные сюжетные линии; видеть разные точки зрения или позиции; устанавливать причинно-следственные связи в развитии сюжета и в поведении героев; понимать авторскую точку зрения; выделять основную мысль текста; обнаруживать выразительные средства.

Работа с учебными и научно-популярными текстами. Обучение структурированию научно-популярного и учебного текстов, выделению в тексте отдельных частей, ключевых слов, составлению плана пересказа.

Формирование библиографической культуры. Умение пользоваться аппаратом учебника (страницей «Содержание» или «Оглавление», системой условных обозначений), навыки работы с дополнительными текстами и иллюстрациями. Представление о книге-сборнике, книге-произведении, о периодической печати, о справочной литературе. Систематическое использование словарями. Представление об алфавитном каталоге библиотеки. Практическое использование фондов школьной библиотеки в учебном процессе. Знакомство с книгой как с особым видом искусства, изучение ее элементов.

Внеклассное чтение. Развитие устойчивого и осознанного интереса к чтению художественной литературы, знакомство с детской книгой как явлением культуры, ее структурой, видами, жанрами, темами.

Устное народное творчество. Широко используется как материал для обучения грамоте, родному языку и словесности. Жанровое разнообразие фольклорных

произведений (докучная сказка; сказки о животных, волшебные и бытовые сказки; малые фольклорные формы: загадки, считалки, колыбельные песенки, пословицы и т.д.). Представление о жанрах басни. (Басни – авторские произведения, укорененные в сказке о животных и в фольклорном мире ценностей.). Авторская литература: жанры рассказа и литературной сказки, авторская поэзия. Особенности стихотворного текста (ритм, рифма). Различение рифмы и понимание содержательности каждого конкретного вида рифмы. Освоение понятий «тема» и «основная мысль», а также «основное переживание» героя произведения. Практическое различение в текстах и уяснение смысла использования средств художественной выразительности: олицетворения, сравнения, гиперболы, контраста, звукописи, фигуры повтора.

Работа с текстами разных видов и жанров литературы. Определение принадлежности текста к фольклорному миру или кругу авторских произведений. Понимание разницы между художественным и научно-популярным текстами. Умение доказательно показать принадлежность текста к кругу художественных или научно-популярных текстов. Понимание отличий прозаического и поэтического текстов. Умение реконструировать (с помощью учителя) позицию автора в любом авторском тексте, а также понимать переживания героя (или лирического героя) в лирическом стихотворении.

Работа с произведениями разных видов искусства (литература, живопись, прикладное искусство, скульптура, музыка). Представление о литературе как об одном из видов искусства (наряду с живописью, музыкой и т.д.). Сравнение особенностей мировосприятия писателя, живописца и композитора. Сравнение произведений, принадлежащих к разным видам искусства.

Элементы творческой деятельности. Чтение художественного произведения (или его фрагментов) по ролям и по цепочке. Умение читать выразительно поэтический и прозаический текст. Сочинение собственных текстов и инсценировка их с помощью выразительных средств (мимики, жестов, интонации). Способность устно и письменно (в виде высказываний и небольших сочинений) делиться своими личными впечатлениями.

Круг детского чтения. Авторские произведения, басни. Литературные авторские произведения. Произведения классиков детской литературы (стихотворения, рассказы, сказки, сказочные повести). Произведения современной отечественной (с учетом многонациональности России) и зарубежной литературы (стихотворения, рассказы, сказки, сказочная повесть). Разные виды книг: историческая, приключенческая, фантастическая, научно-популярная, справочно-энциклопедическая литература; детские периодические издания (детские журналы).

Здравствуй, школа
Разил Валиев.Сау бул, җәй!/Прощай,лето!
Мазит Гафури.»Балалар эше»/Труд детей.
Мазит Гафури. Китап һәм балалар / Книга и дети
Вакыйф Нуриев. Китап / Книга
Габдулла Тукай. Кызыклы шәкерт / Забавный ученик
Хакимзян Халиков. Былбыл сайратам/Поет соловей
Газинур Морат. Туган тел / Родной язык
В музее искусств. И.Рафиков.Әй , туган тел!/И,родной язык!
Рафис Гиззатуллин. Кечкенә Ринат/Маленький Ринат.
Каюм Насыри. Акыллы һәм яхшы холыклы / Умный да еще и добрый
Устное народное творчество
Табышмаклар / Загадки
Йолдыз Шарапова.Ике җаваплы табышмак/Загадки с двумя ответами
Әкият эзләре буйлап / По следам сказок.
Бүре, кәҗә, кәбестә / Волк, коза, капуста
Кем җиңүче? / Татарская народная сказка. «Кто победитель»

Каюм Насыри. Комсыз эт / Жадный щенок
Габдулла Тукай. Умарта корты һәм чебеннәр / Пчела и мухи
Габдулла Тукай.Әтәч белән Күке/Петух и кукушка
Родной край. Осень наступила
Илгизар Султан. Көз /Осень
Дания Гайнетдинова. Көзге урман / Осенний лес
Фанис Яруллин. Көзге табын / Осенние явства
В музее искусств.Х.Якупов. Сиреньле натюрморт/Натюрморт с сиренями
Идрис Туктар. Урман букеты / Лесной букет
Николай Сладков. Алтын көз / Золотая осень
В музее искусств.И.И.Левитан. Урман күле/Лесное озеро
Бари Рахмат. Алтын безнең җир /Золотая наша земля
Резеда Валиева. Иң матур җир / Самое красивое место
Сания Ахметзянова. Казаным – башкалам/Казань – моя столица
Лябиб Лерон. Татар баласы / Татарский ребенок
Гумар Баширов. Нинди ул Татарстан? / Какой он Татарстан
Марс Шабаев.Идел суы/ Вода Волги
Зима. Моя семья
Гумар Баширов. Беренче кар / Первый снег
Фатих Хусни. Беренче кар / Первый снег
В музее искусств.А.Пластов. Беренче кар / Первый снег
Думави. Беренче кар / Первый снег
Виталий Бианки. Куян, Көртлек, Аю һәм Кыш бабай / Заяц, Куропатка, Медведь и Дед Мороз
Габдулла Тукай. Җир йокысы / Сон земли
Абдулла Ахмет. Кышкы матурлык / Зимняя красота
Ахмат Ерики. Кыш/ Зима
Роберт Миннуллин. Чыршы әйләнәсендә / Вокруг ёлки
Васима Хайруллина. Әдәп / Приличие
Абдулла Ахмет. Малайлар аңламады / Мальчики не поняли
Ахсан Баян. Яхшылык кире кайта / Доброта возвращается
Накип Каштанов. Йөнтәс песи баласы / Мохнатый котёнок
Резеда Валиева. Яңа көрәк / Новая лопата
Рафис Гиззатуллин. Көтелмәгән сорау / Неожиданный вопрос
Мои родственники. Весна
Амина Бикчантаева. Әтим белән бергә/Вместе с папой
Резеда Валиева. Туган көндә / В день рождения
Анас Хасанов. Сез ни әйтерсез икән? / А вы что скажете?
Абдулла Алиш. Утлы йомырка / Огненное яичко
Рабит Батулла. Карурманга бара Мөбарәк / Мубарак идет в тёмный лес
Фанис Яруллин. Кояштагы тап / Пятно на солнце
Шаукат Галиев. Җиргә язны кем китерә? / Кто приносит весну?
В музее искусств.Х.Якупов. Соңгы кар/Последний снег
Дардеменд. Кояш нурлары / Солнечние лучи
В музее искусств.Л.Фаттахов.Әни күрмәгәндә/Когда мама не видит
Гильмия Тагирова. Дания тополе / Тополь Дании
Мы любим сказки
Гөлчәчәк / Гульчачак. Татарская народная сказка
Соңгы бөртек / Последнее зернышко. Удмуртская народная сказка
Тату туганнар / Дружная родня. Корейская народная сказка
Габдулла Тукай. Су анасы / Водяная
В музее искусств.Ф.Аминов. Су анасы / Водяная

Абдулла Алиш. Чукмар белән Тукмар / Два петуха. Чукмар и Тукмар
Абдулла Алиш. Бикбатыр белән Биккуркак / Бикбатыр и Биккуркак
Хакимзян Халиков. Мыекбай/ Мыекбай
Внеклассное чтение по сказкам
Инсценировки сказок. Проектная работа. Творческая работа
В здоровом теле здоровый дух. Лето
Йолдыз Шарапова. Татарстан — спорт иле / Татарстан — страна спорта
Хакимҗан Халиков. Хәрәкәттә — бәрәкәт / В движение — сила
Сания Ахметзянова. Үрнәк алыйк / Возьмём пример
Марзия Файзуллина. Җәй җитте / Пришло лето
Габдулла Тукай. Яңгыр / Дождик
Галимжан Ибрагимов. Җәйге көндә / В летний день
Гариф Ахунов. Сабан туенда / на Сабантуе

СОДЕРЖАНИЕ УЧЕБНОГО ПРЕДМЕТА “ЛИТЕРАТУРНОЕ ЧТЕНИЕ НА РОДНОМ ЯЗЫКЕ» (ТАТАРСКОЕ) В 4-ОМ КЛАССЕ (1 ПОДГРУППА)

Виды речевой и читательской деятельности. Восприятие речи на слух, понимание текста, ответы на вопросы по содержанию, умение задавать вопросы по содержанию прослушанного, определение последовательности событий.

Аудирование. Понимание смысла звучащей речи: удержание обсуждаемого аспекта, способность отвечать на вопросы по ее содержанию и задавать собственные вопросы.

Чтение вслух. Формирование мотива читать вслух в процессе чтения по ролям и чтения по цепочке. Освоение особенностей выразительного чтения (чтение отдельных предложений с интонационным выделением знаков препинания на начальном этапе, жанровые требования и ограничения самого читаемого текста – лирическое стихотворение читается не так, как былина, а гимн – не так, как колыбельная песенка или прибаутка, и т.д. – и осознанный выбор подходящих к случаю интонации, тона, пауз, логических ударений).

Чтение про себя. Умение находить в изучаемом тексте необходимые сведения, а также умение находить в словарях нужные словарные статьи и извлекать из них требуемую информацию в рамках выборочного чтения.

Говорение. Освоение разновидностей монологического высказывания: в форме краткого или развернутого ответа на вопрос; в форме передачи собственных впечатлений, передачи жизненных наблюдений и впечатлений; в форме доказательного суждения с опорой на текст (зачитывание нужного места в тексте). Освоение особенностей диалогического общения: умение слушать высказывания собеседника и выражать к ним свое отношение (согласие /несогласие). Умение спорить, опираясь на содержание текста. Этическая сторона диалогического общения – использование норм речевого этикета и воспитание сострадательного отношения к проигравшей в споре стороне.

Письмо (культура письменной речи.) Сочинения по живописным произведениям; письменное составление аннотаций к отдельным произведениям и сборникам произведений; обучение культуре предметной и бытовой переписки (написание писем и поздравительных открыток, формулы вежливости).

Работа с текстом художественного произведения. Анализ заголовка, анализ текста (через систему вопросов и заданий), определение его эмоционально-смысловых доминант (основная мысль в басне, главные переживания в лирическом стихотворении, противоположные позиции героев и авторский вывод в рассказе, основная интонация в колыбельной песне, былине, гимне и т.д.). Обнаружение (с помощью учителя) авторской позиции в прозаических текстах и направления авторских переживаний в лирических текстах. В результате работы с текстом: умение выделять в тексте разные сюжетные линии; видеть разные точки зрения или позиции; устанавливать причинно-следственные

связи в развитии сюжета и в поведении героев; понимать авторскую точку зрения; выделять основную мысль текста; обнаруживать выразительные средства.

Работа с учебными и научно-популярными текстами. Обучение структурированию научно-популярного и учебного текстов, выделению в тексте отдельных частей, ключевых слов, составлению плана пересказа.

Формирование библиографической культуры. Умение пользоваться аппаратом учебника (страницей «Содержание» или «Оглавление», системой условных обозначений), навыки работы с дополнительными текстами и иллюстрациями. Представление о книге-сборнике, книге-произведении, о периодической печати, о справочной литературе. Систематическое использование словарями. Представление об алфавитном каталоге библиотеки. Практическое использование фондов школьной библиотеки в учебном процессе. Знакомство с книгой как с особым видом искусства, изучение ее элементов.

Внеклассное чтение. Развитие устойчивого и осознанного интереса к чтению художественной литературы, знакомство с детской книгой как явлением культуры, ее структурой, видами, жанрами, темами.

Устное народное творчество. Широко используется как материал для обучения грамоте, родному языку и словесности. Жанровое разнообразие фольклорных произведений (докучная сказка; сказки о животных, волшебные и бытовые сказки; малые фольклорные формы: загадки, считалки, колыбельные песенки, пословицы и т.д.). Представление о жанрах басни. (Басни – авторские произведения, укорененные в сказке о животных и в фольклорном мире ценностей.). Авторская литература: жанры рассказа и литературной сказки, авторская поэзия. Особенности стихотворного текста (ритм, рифма). Различение рифмы и понимание содержательности каждого конкретного вида рифмы. Освоение понятий «тема» и «основная мысль», а также «основное переживание» героя произведения. Практическое различение произведений разного жанрового характера (без освоения понятия «жанр»). Практическое освоение представления о сюжете и о бродячих сюжетах. Представление о герое произведения, об авторе-рассказчике. Практическое различение в текстах и уяснение смысла использования средств художественной выразительности: олицетворения, сравнения, гиперболы, контраста, звукописи, фигуры повтора.

Работа с текстами разных видов и жанров литературы. Определение принадлежности текста к фольклорному миру или кругу авторских произведений. Понимание разницы между художественным и научно-популярным текстами. Умение доказательно показать принадлежность текста к кругу художественных или научно-популярных текстов. Понимание отличий прозаического и поэтического текстов. Умение реконструировать (с помощью учителя) позицию автора в любом авторском тексте, а также понимать переживания героя (или лирического героя) в лирическом стихотворении.

Работа с произведениями разных видов искусства (литература, живопись, прикладное искусство, скульптура, музыка). Представление о литературе как об одном из видов искусства (наряду с живописью, музыкой и т.д.). Сравнение особенностей мировосприятия писателя, живописца и композитора. Сравнение произведений, принадлежащих к разным видам искусства.

Элементы творческой деятельности. Чтение художественного произведения (или его фрагментов) по ролям и по цепочке. Умение читать выразительно поэтический и прозаический текст. Способность устно и письменно (в виде высказываний и небольших сочинений) делиться своими личными впечатлениями.

Круг детского чтения. Авторские произведения, басни. Литературные авторские произведения. Произведения классиков отечественной литературы XIX–XX вв. (стихотворения, рассказы, волшебные сказки в стихах, повесть). Произведения классиков детской литературы (стихотворения, рассказы, сказки, сказочные повести). Произведения современной отечественной (с учетом многонациональности России) и зарубежной литературы (стихотворения, рассказы, сказки, сказочная повесть). Разные виды книг:

историческая, приключенческая, фантастическая, научно-популярная, справочно-энциклопедическая литература; детские периодические издания (детские журналы).

Устное народное творчество

Җил арба / Телега ветра. Татарская народная сказка
Җил иясе / Хозяин Ветра. Миф
Тургай һәм Кояш / Жаворонок и Солнце. Миф
Фатих Амирхан. Ай өстендә Зөһрә кыз / Зухра на Луне
Сак-Сок / Сак-Сок. Баит
Иван Крылов. Карга белән Төлке / Ворона и Лисица. Басня
Мазит Гафури. Чикерткә белән Кырмыска / Стрекоза и Муравей.
Габдулла Тукай. Яшь агач / Молодое дерево. Басня.”Ирония” и “аллегория”

Природа в творчестве писателей

Габдулла Тукай. Ай һәм Кояш / Луна и Солнце
Габдулла Тукай. Фатыйма белән Сандугач / Фатыма и Соловей
Габдулла Тукай. Шүрәле / Шурале
Муса Джалиль. Яңгыр / Дождик
Абдулла Алиш. Койрыклар / Хвосты
Наби Даули. Бала болыт / Облако – дите
Рашит Башар. Сандугачлы Ак инеш / Соловьиная роща
Гарафи Хасанов. Кышкы урман / Зимний лес
Фанис Яруллин. Иң бәхетле төн / Самая счастливая ночь. Олицетворение

Писатели детства

Шаукат Галиев. Камырша / Стих о толстом мальчике. Камырша
Шаукат Галиев. Минем абый шигырь ятлый... / Мой брат учит стихи.
Роберт Миннуллин. Әни, мин көчек күрдем / Мама, я увидел щенка
Роберт Миннуллин. Спортның яңа төре / Новый вид спорта
Хакимзян Халиков. Дәү эти. Мой дед.
Хакимзян Халиков. Чыпчык баласы Чырчыр турында әкият / Сказка о воробушке
Хакимзян Халиков. Нинди кош / Что за птица?
Фанис Яруллин. Ап-ак иткән / Девочка «трудяга»
Фанис Яруллин. Юылмас хурлык / Несмываемый стыд.Гипербола.

Торопись делать добро

Сарвар Адгамова. Дуслар / Друзья
Ахсан Баян. Эт янында тиеннәр / Белки вокруг собак
Даржия Аппакова. Шыгырдавыклы башмаклар / Скрипучие башмаки
Михаил Зощенко. Мескен Федя / Бедный Федя
Резеда Валиева. Җиңү көнендә / В день Победы

Счастливое детство

Набира Гиматдинова. Сертотмас Кәҗә / Болтливая Коза
Юрий Ермолаев. Сәгать ярдәм итте / Часы помогли

Таинственный мир фантастики

Лябиб Лерон. Шүрәле малае / Сын Шурале
Адлер Тимергалин. Сәер планетада / На странной планете (отрывок)

Писатели мира. Переводы

Ганс Христиан Андерсен. Чыдам кургашын солдат / Стойкий оловянный солдатик
Джонатан Свифт. Гулливер сәяхәте / Путешествие Гулливера
Внеклассное чтение. Контрольная работа

1 НЧЕ СЫЙНЫФ ӨЧЕН “ӘДӘБИ УКУ” (ТАТАР ТЕЛЕНДӘ) ФӘНЕНЕҢ ЭЧТӘЛЕГЕ (1 группа)

Тыңлау. Әдәби әсәрне тыңлап кабул итү. Фольклор һәм әдәби әсәрләрне тыңлап зиһенгә кабул итә белү. “Ошый-ошамый” дигән фикернее дәлилләү.

Геройларның эмоциональ хәләтен (шат, моңсу, гаҗәпләнгән һ.б.), эш-гамәлләрен, үз-үзләрен тотышларын чагыштыру һәм бәяләү. Төрле жанрдагы әдәби әсәрләрне (шигырь, хикәя, әкият, кече фольклор әсәрләрен) тану.

Уку. Укучыларның шәхси мөмкинлекләреннән чыгып, иҗекләп һәм бөтен сүзләр белән, өзмичә, йөгерек уку. Тыныш билгеләренә карап, интонация белән сәнгатьле итеп уку. Зур булмаган шигырьләрне яттан сөйләү.

Текст белән эш. Җөмләләр җыелмасыннан текстны гамәли аера белү. Укытучы җитәкчелегендә, текстның мәгънәле кисәк ләрен, абзацларны билгеләү. Текст төзелешен: башын, ахырын, вакыйгалар эзлеклелеген билгели белү. Текстка исем кую. Укытучы җитәкчелегендә схематик яки рәсемле план төзү.

Уку тирәлеге. Татар халык авыз иҗаты әсәрләре, 20 нче гасыр балалар язучыларының туган ил, балалар, табигать, хайваннар, кошлар, гаилә, кешелеклелек турында язылган әсәрләре.

Әдәби әсәрләр нигезендә укучыларның иҗади эшчәнлеге. Сүз сәнгатенә кызыксыну уяту, күмәкләшеп, кечкенә әкият, хикәя төзүдә катнашу. Кечкенә күләмле әсәрләрне уйнап карау (сәхнәләштерү), рольләргә бүленеп уку; театрлаштырылган уен-нарда катнашу. Әдәби геройлар турында вакыйгалар уйлап чыгару; кечкенә әкият яки хикәя эчтәлеген герой исеменнән сөйләү.

Уку: мәгълүмат белән эшләү. Китапның тышкы билгеләре һәм иллюстрацияләре буенча мәгълүмат туплау.

Укыту фәненең эчтәлеге

Әлифбагача чор.

Бәйләнешле сөйләм һәм җөмлә. Сүз. Иҗек . Калын һәм нечкә сузык авазлар. Сузык авазларны аеру күнегүләре. Иҗек ясау процессында сузыкларның роле. Сүз кисәге буларак иҗек турында белешмә. Сүзнең иҗекләргә бүленешен дуга ярдәмендә билгеләү Текст турында башлангыч күзаллау булдыру. Иллюстрация буенча җөмләләр төзү. Рәсем белән бирелгән хикәяне исемләү. Тәкъдим ителгән график моделе буенча хикәя эчтәлеген сөйләү. Укытучы укыган текст эчтәлеге буенча бирелгән сорауларга җавап бирү. Телнең структур берәмлеге буларак сүз турында башлангыч күзаллау булдыру. Басма хәрефләрнең өлге элементлары белән танышу.

Әлифба чоры.

Сузык аваз хәрефләре. Сузык [а],[ә],[ы] авазлары.А,а,Әә, Ыы хәрефләре. [э (е)], [и], авазлары, Ээ, И, и хәрефләре. [у], [ү], авазлары, У,у, Ү,ү хәрефләре. [о], [ө], авазлары, О,о,Ө,ө хәрефләре.

Сузык авазларны аеру күнегүләре. Иҗек ясау процессында сузыкларның роле. Схемада сузык авазны башта түгәрәк, соңыннан транскрипция билгесе белән күрсәтү. Ишетелгән һәм әйтелгән сүзләр арасыннан өйрәнелә торган аваз кергән сүзне таный һәм аера белергә өйрәнү. Өлге элементы ярдәме белән басма хәрефләр төзү һәм аларның формаларын үзләштерү. Хәреф турында авазның тышкы билгесе, ягъни “киеме” буларак образлы күзаллау булдыру. Баш һәм юл басма хәреф формаларын төзү.

Тартык аваз хәрефләре. Тартык Нн, Лл, Мм хәрефләре, [н], [л], [м] авазлары.Тартык [р] авазы. Р,р, хәрефләре. Тартык [й] , [ң] авазлары.Йй, ң хәрефләре. [йа],[йә], [йы] [йэ] .[йу][йү]аваз кушылмалары. Яя, Юю, Ее хәрефләре. Тартык [д,], [т,] авазлары. Дд,Тт хәрефләре. Тартык [з], [с] авазлары. Зз, Сс хәрефләре. Тартык [г], [к], [гъ], [къ] авазлары. Гг,Кк хәрефләре. Тартык [в [w],[ф] авазлары. Вв , Фф хәрефләре. Парлы [б] ,[п] авазлары һәм Бб, П,п хәрефләре.Тартык [ж], [ш] авазлары,Жж, Ш,ш хәрефләре.[җ], [ч] авазлары .Җҗ, Чч хәрефләре. Тартык [х] [һ] авазлары. Х,х , Һ,һ хәрефләре. Тартык [щ ц] авазлары. [йо]кушылмасы, Щщ, Цц, Ёё хәрефләре.

Тартык авазларны аеру күнегүләре. Парлы, парсыз тартыклар. Яңгырау, саңгырау тартыклар. Схемада тартык авазны башта шакмак, соңыннан транскрипция билгесе белән күрсәтү. Ишетелгән һәм әйтелгән сүзләр арасыннан өйрәнелә торган аваз кергән сүзне таный һәм аера белергә өйрәнү. Өлге элементы ярдәме белән басма хәрефләр төзү һәм

аларның формаларын үзләштерү. Хәреф турында авазның тышкы билгесе, ягъни “киеме” буларак образлы күзаллау булдыру. Баш һәм юл басма хәреф формаларын төзү. Я, е, ю хәрефләре. Яңгырау һәм саңгырау парлары булган тартыклар. Парсыз тартык авазлар.

ъ, ь хәрефләре. ъ,ь хәрефләренең басма формасы, тышкы билгесе. ъ,ь хәрефләр кергән сүзләрне укуга күнегүләр.

Шигырьләр һәм хикәяләр уку. Табышмаклар, тизәйткечләр, санамышлар, үртәвечләр, өйрәнелә торган аваз булган халык мәкальләрен уку, истә калдыру һәм хәтер буенча сөйләү.

Әлифбадан соңгы чор.

Балачакта алган белем- ташка язган сүз белән бер.

И.Гази “Китап”.

Җ.Тәрҗеманов “Якын дус”.

Бишек җырлары.

Тел шомарткычлар.

Тизәйткечләр.

Такмаклар.

Санамышлар

Әйтем.

Мәкаль.

Табышмак.

Мәзәкләр.

Алдавыч әкиятләр.

Татар халык әкиятләре.“Шүрәле.“Ахмак бүре” әкиятләре.

Хәреф миңа карап тора. Мин дә карыйм хәрефкә.

Г.Тукай “Әлифба”. З.Туфайлова “Әлифбам”. Р.Вәлиева “Беренчеләр”. Ш.Маннур “Яхшы бел”. Ш.Галиев “Витаминлы хәрефләр”.

Без хайваннар һәм кошлар турында беләбезме?

Г.Тукай “Бала белән күбәләк”, “Гали белән кәҗә”, “Карлыгач”. Р.Батулла “Иң-иң”. Җ.Тәрҗеманов “Табигать китабы”.

Кеше булу кыен түгел, кешелекле булу кыен.

Л.Лерон “Супермалай”. Ф.Яруллин “Хикмәтле сүз”. Р.Вәлиева “Дуслык”. Ш.Галиев “Светофорның өч күзе”.

Яз килә, яз көлә.. Г.Тукай “Яз”. Л.Лерон “Апрель ае”. Г.Зәйнәшева “Әниләр бәйрәме”.

2 НЧЕ СЫЙНЫФ ӨЧЕН “ӘДӘБИ УКУ” (ТАТАР ТЕЛЕНДӘ) ФӘНЕНЕҢ ЭЧТӘЛЕГЕ (1 группа)

Тыңлау (аудирование). Әдәби әсәрне зиһенгә алу. Ишеткән сөйләмне кабул итү. Әңгәмәдәшеңнең фикерләрен, төрле текстларны укыганны тыңлый белү. Сөйләм барышында әйтелгән фикерне аңлау, ишеткән әсәрнең эчтәлеге буенча сорауларга җавап бирү, вакыйгалар эзлеклелеген билгеләү. Бер үк һәм төрле әсәрләрнең персонажларын чагыштыру; әдәби әсәргә һәм персонажларга карата үз мөнәсәбәтеңне белдерү. Авторның үз геройларына булган мөнәсәбәтен ачыклау.

Уку. Кычкырып уку. Күләме зур булмаган текстларны, татар теленең үзенчәлекле авазларын дөрес әйтеп, иҗекләп укудан, әкренләп, йөгерек, аңлап, сүзләп укуга күчү.

Зур булмаган текстларны яки әсәр өзекләрен укыганда, эчтән укырга өйрәтү. Уку тизлеген даими арттыра бару. Укыганда, орфоэпик һәм интонацион нормаларны саклап, сәнгатьле итеп укырга өйрәтү. Уку эшчәнлеге буенча үзконтроль һәм үзбәяләү күнекмәләрен формалаштыру.

Текст белән эш. Текстта кулланылган сүз һәм сүзтезмәләрне аңлау. Күпмәгънәлелек очракларын аеру, чагыштыруларны билгеләү. Текстны мәгънәле кисәкләргә бүлү һәм укытучы җитәкчелегендә гади план төзү; укытучы ярдәме белән әсәрнең төп уен билгеләү.

Әзер план буенча әсәр эчтәлеген сөйләү; текст буенча сорау һәм биремнәрне мөстәкыйль үтәү.

Уку тирәлеге. Татар халкы һәм башка халык фольклоры әсәрләре: табышмак, санамыш, мәкаль, җыр, риваять, мәзәк, экият. Татар балалар язучылары һәм шагыйрьләре, рус һәм чит халык авторлары әсәрләре. Фәнни-популяр әсәр, экият, хикәя, шигырь жанрлары.

Библиографик культура. Китап белән эш. Китап элементлары: китап тышлыгы, титул бите, бүлек һәм эчтәлек исемлеге, иллюстрация. Китап төрен билгеләү: әсәр, җыентык, сайланма әсәрләр, вакытлы матбугат (балалар журналы яки газетасы); автор турында белешмә, әсәр язылган чор турында мәгълүмат туплау.

Әдәби пропедевтика. Әдәби төшенчәләрне аңлау: әдәби әсәр, фольклор әсәрләре, халык экияте, шигырь, хикәя, көнкүреш экияте, хайваннар турындагы экият, тылсымлы экият, уйдырма, мәзәк, тизәйткеч, әдәби әсәр герое, реаль һәм уйдырма вакыйгалар, әсәр исеме, авторның исем-фамилиясе, диалог, рифма, чагыштыру, сынландыру (җанландыру).

Укучыларның иҗади эшчәнлеге. Сүз сәнгатенә кызыксыну уяну. Кечкенә күләмле экият һәм хикәяләр уйлап чыгаруда катнашу. Әсәр персонажларының берсе исеменнән экиятне сөйләү. Әкият, хикәя эчтәлеген дәвам итү, башын һәм ахырын үзгәртү. Иҗади-коллектив эшләр: «Әкият геройлары» темасына проектлар, дәрес-экият, дәрес-тамаша, дәрес-конкурс, дәрес-уен һ.б. әзерләү һәм үткәрү.

Уку материалы белән эш. Китап аппаратына (титул бите, аннотация, кереш сүз, «Автор турында», «Автордан» рубрикалары) таянып, мәгълүмат туплау. Герой исемнәре, геройларның эш-гамәлләре, автор позициясе, укучы фикере турында таблицалар төзү. Укыганда, герой һәм әсәргә бәяләмә биргәндә, таблицада язылган мәгълүматтан файдалану. Автор, жанр, тема һәм китап төрләре турында мәгълүмат булган таблицаларны тулыландыру.

Укыту фәненең эчтәлеге

Табигатьтә көз.
Габдулла Тукай «Туган тел”
Закия Туфайлова «Туган ил”
Резеда Валиева “Туган җир”
Гариф Галиев “Туган ил кайдан башлана?”
Ринат Маннан “Татарстан флагы”
Газинур Морат “Иң матур ил”
“Казан кайнаган урын”
“Шәһәр нигә Казан дип аталган?”

Халык авыз иҗаты
Әпипә
Матур булсын
Табышмаклар
Санамышлар
Мәзәкләр
Мәкальләр
Әкиятләр
“Хәйләгә каршы хәйлә”

Минем Туган ил: безнең балачак, табигатьтә көз
Моззахит Әхмәтҗанов “Көз”
Николай Сладков «Көз җитте”
Әминә Бикчәнтаева “Тәмле сүз”
Шәүкәт Галиев “Рәхмәтләр хакында”
Рафис Гиззатуллин “Тылсымлы сүз”
Нәкыйп Каштанов “Ачулы туп”

Табигатьтә кыш.Кышкы уеннар

Шаехзадэ Бабич “ Кышкы юл”
Шәриф Биккол “Урман читендә”
Жәвад Тәрҗеманов “Һай, Кыш бабай...”
Хайваннар дөньясы
Резеда Валиева “Ак песи”
Рабит Батулла “ Куян баласы Нуян”
Муса Җәлил “Күке”
Зиннур Хөснияр “Тукран тәүбәсе”
Әминә Бикчәнтаева “Үрдәк беренчелекне алган”
“Кем нәрсә ярата”
Татар халык әкияте. “Итагатьле мәче”
Литва халык әкияте. “Комсызлык бәласе”
Венгр халык әкияте.
“Юмарт Дөя” Казах халык әкияте
Табигатьтә кыш.
Әминә Бикчәнтаева “Апрель ае”
Марс Шабаев “Ташу”
Роберт Миннуллин “Яз керде өебезгә”
Закария Ахмеров “Агачлар да авырый”
Рафис Корбан “Җиңү бәйрәме”
Хакимзян Халиков “Рәхмәт сезгә, ветераннар!”
Рафис Гиззатуллин “Миләш нигә әче?”
Минем гаиләм.
Илдар Юзеев “Һәркемнең үз эше”
Клара Булатова “Әниемнең кызы юк бит”
Рөстәм Мингалим “Канатларың булса”
Әхмәт Исхак “Ана рәхмәте”.
Братья Гримм “Боткалы чүлмәк”
Шәүкат Галиев “Тәмле җәй”
Ләбиб Лерон “Җәйге бәхәс”
Эльмира Шарифуллина “Сабантуй”
Рафис Корбан “Кояш – безнең дустыбыз”

3 НЧЕ СЫЙНЫФ ӨЧЕН “ӘДӘБИ УКУ” (ТАТАР ТЕЛЕНДӘ) ФӘНЕНЕҢ ЭЧТӘЛЕГЕ (1 группа)

Тыңлау (аудирование). Әдәби әсәрләрне үзләштерү (зиһенгә алу). Төрле жанрдагы әсәрләрне үзләштерү, төп фикерне (уйны) аңлау. Бер жанрдагы әсәрләрне яисә бер үк авторның әсәрләрен чагыштыру, әсәрнең үзенчәлекләрен (текст композициясен, әсәрнең телен, геройлар бирелешен) өйрәнү. Төрле әсәр геройларын чагыштыру, аларның эш-гамәлләрен анализлау, бәяләү өчен кирәкле детальләрне аерып алу, вакыйгалар булган урын һәм вакытны билгеләү, герой портретын сурәтләгән урыннарны билгеләү. Автор позициясен ачыклау һәм әсәргә, геройларга үз мөнәсәбәтеңне булдыру (формалаштыру).

Уку. Зур булмаган әсәрләрне яки әсәр бүлекләрен кычкырып һәм эчтән уку. Вакыйгаларга һәм геройларга үз мөнәсәбәтеңне белдереп, әсәр текстын сәнгатьле итеп уку.

Текст белән **эш.** Вакыйгалар эзлеклелегенә һәм мәгънәсенә төшенү. Текстның төп уен ачыклау. Геройның эш-гамәлләре һәм аларның мотивларын билгеләү, анализлау, чагыштыру. Әсәрдә катнашучыларны, вакыйгаларны характерлаучы сүз һәм тәгъбирләрне табу, автор позициясен һәм вакыйгаларга, персонажларга (әсәрдә катнашучыларга) карата үз мөнәсәбәтеңне белдерү.

Текст төзелеше белән эш. Башлам, үсеш, бетем; текстны мәгънәле кисәкләргә бүлү һәм аларга исем кую; укытучы җитәкчелегендә план төзү. Әзер план буенча текст эчтәлеген тулы- сынча яки кыскача сөйләү. Текст буенча бирелгән биремнәрне мөстәкыйль үтәү.

Уку тирәлеге. Халык авыз иҗаты әсәрләре. Татар шагыйрьләре һәм язу- чыларының шигъри һәм чәчмә әсәрләре. Әдәби һәм фәнни-популяр мәкаләләр.

Жанр төрлелеге. 1—2 нче сыйныфтагыларга караганда катлаулырак әкият, хикәя, мәсәл, шигъри әсәрләр. Халык әкиятләре: кабатлаулар, яхшылыкның яманлыктан өстенлеге. Реаль һәм уйдырма вакыйгалар. Уңай һәм тискәре геройлар. Әдәби хикәяләр: вакыйга һәм геройлар сурәтләнеше, диалогик сөйләм өстенлеге, эпитет, чагыштыру, сынландыру (җанландыру) кулланылышы.

Әдәби төшенчәләр (пропедевтика). Әдәби төшенчәләрдә ориентлашу: әдәбият, фольклор, әдәби әсәр. Әдәби жанрлар: әкият, мәсәл, мәкаль, табышмак, әйтем, санамыш. Диалог, фәнни-популяр очерк, герой (персонаж), герой портреты, пейзаж, шигырь, рифма, строфа, дүртьюллык. Сәнгатьлелек чаралары: логик пауза, темп, пауза.

Укучыларның иҗади эшчәнлеге. Әдәби сүзгә карата кызыксыну үстерү. Табышмак, мәзәк, әкият, әсәр геройлары турында кызыклы хәлләр уйлау. Күмәк иҗади эшләр: әдәби уен, конкурс, кичәләр үткәрү.

Укыту фәненең эчтәлеге

Сау бул, җәй, исәнме, мәктәп!
Разил Вәлиев « Сау бул, җәй!»
Мәҗит Гафури «Балалар эше»
Мәҗит Гафури «Китап һәм балалар».
Вакыйф Нуриев «Китап».
Габдулла Тукай « Кызыклы Шәкерт».
Хәкимҗан Халиков «Былбыл сайратам»..».
Газинур Морат « Туган тел».
Сынлы сәнгать музеенда Искәндәр Рафиков.
«Әй, туган тел!» Рафис Гыйззәтуллин«Кечкенә Ринат».
Каюм Насыйри«Акыллы һәм яхшы холыклы».
Энҗе чәчтем, энҗе җыям.
Табышмак — зиһен ачкычы.
Йолдыз Шәрәпова «Ике җаваплы табышмак».
Әкият эзләре буйлап.
Әкият-табышмак « Бүре, кәҗә, кәбестә».
Татар халык әкияте«Кем җиңүче?»
Мәсәлләр. Каюм Насыйри «.Комсыз эт».
Габдулла Тукай «Умарта һәм чебеннәр».
Габдулла Тукай «Әтәч белән Күке».
Алтын сукмак буйлап көз атлый.
Илгизәр Солтан «Көз». Сынландыру төшенчәсен бирү.
Дания Гайнетдиновадан.«Көзге урман».
Фәнис Яруллин «Көзге табын». Чагыштыру.
Сынлы сәнгать музеенда. Харис Якупов«Сиреньле натюрморт».
Идрис Туктар «Урман букеты». Пейзаж төшенчәсе бирү.
Николай Сладковтан «Алтын көз».
Сынлы сәнгать музеенда.И. И. Левитан «Урман күле».
Муса Җәлил «Уңыш бәйрәме».
Туган ягым — алтын бишек.
Бари Рәхмәт «Алтын безнең җир».
Резеда Вәлиева «Иң матур җир».

Сания Әхмәтҗанова «Казаным — башкалам».
Ләбиб Лерон «Татар баласы».
Гомәр Бәширов «Нинди ул Татарстан? »
Марс Шабаев «Идел суы».
Кырга ак кардан юрган ябылган.
Гомәр Бәширов «Беренче кар ».
Фатих Хөсни «Беренче кар». Хикәя.
Сынлы сәнгать музеенда Аркадий Пластов «Беренче кар».
Нәҗип Думави «Беренче кар».
Виталий Бианкидан «Куян, Көртлек, Аю һәм Кыш бабай». (Әкият) . Эпитет төшенчәсен бирү.
Габдулла Тукай «Җир йокысы».
Абдулла Әхмәт «Кышкы матурлык».
Әхмәт Ерикәй «Кыш».. Шигырь. Тон Темп.
Роберт Миңнуллин «Чыршы әйләнәсендә».
Әдәпле кешеләр була һәрчак матур гадәтле.
Вәсимә Хәйруллина «Әдәп».
Абдулла Әхмәт «Малайлар аңламадылар».
Әхсән Баяннан «Яхшылык кире кайта».
Нәкыйп Каштановтан « Йөнтәс песи баласы».
Резеда Вәлиева « Яңа көрәк».
Рафис Гыйззәтуллиннан «Көтелмәгән сорау».
Гаиләдә туганлык хисләре.
Әминә Бикчәнтәева «Әтием белән бергә».
Резеда Вәлиева «Туган көндә».
Әнәс Хәсәнов«Сез ни әйтерсез икән? »
Абдулла Алиш «Утлы йомырка».
Рабит Батулла «Карурманга бара Мөбарәк».
Фәнис Яруллиннан «Кояштагы тап».
Яз бизәкләре.
Шәүкәт Галиев«Җиргә язны кем китерә?».
Сынлы сәнгать музеенда. Харис Якупов «Соңгы кар».
Дәрдемәнд «Кояшның нурлары».
Сынлы сәнгать музеенда. Лотфулла Фәттахов «Әни күрмәгәндә».
.Гыйльмия Таһирова «Даниянең тополе».
Без — әкият дуслары.
Татар халык әкияте«Гөлчәчәк».
Удмурт халкы әкияте.«Соңгы бөртек».
Корея халкы әкияте «Тату туганнар».
Габдулла Тукай.«Су анасы».
Сынлы сәнгать музеенда. Фәйзерахман Әминов «Су анасы».
Абдулла Алиш «Чукмар белән Тукмар».
Абдулла Алиш «Бикбатыр белән Биккуркак».
Хәкимҗан Халиков. «Мыекбай».
Халык һәм автор әкиятләре. Проектлар.
Сәламәт тәндә — сәламәт акыл.
Йолдыз Шәрәпова «Татарстан — спорт иле».
Хәкимҗан Халиков «Хәрәкәттә — бәрәкәт».
Сания Әхмәтҗанова «Үрнәк алыйк».
Чәчәкле җәй.
Мәрзия Фәйзуллина «Җәй житте».
Габдулла Тукай «Яңгыр».

Галимҗан Ибраһимов «Җәйге көндә».
Гариф Ахунов «Сабан туенда».

4 НЧЕ СЫЙНЫФ ӨЧЕН “ӘДӘБИ УКУ” (ТАТАР ТЕЛЕНДӘ) ФӘНЕНЕҢ ЭЧТӘЛЕГЕ (1 группа)

Тыңлау (аудирование). Әдәби әсәрне зиһенгә алу (үзләштерү). Әсәрне, эчтәлек һәм форма бердәмлеге, образ, логик һәм эмоциональ башлангыч берлеге буларак, тулысынча кабул итәргә, үзләштерергә шартлар булдыру.

Эмоциональ ярдәмчеллек, әдәби әсәр кәефен аңлау, геройларның кәефләрендәге охшашлык һәм каршылыкны (аерманы), автор карашын аңлау (төшенү). Әсәр эчтәлеген бәяләү. Геройларның эмоциональ халәтен, аларның эш-гамәлләрен, кыланышларын, эшләгән эшләрен анализлау. Төрле әсәр персонаж ларын чагыштыру, авторның аларга карата булган мөнәсәбәтен ачыклау, әсәр тексты белән дәлилләнгән фикерне белдерү.

Төрле жанрдагы әсәрләрне ишетеп кабул итү, персонажларны характерлаган сүзләрне, табигать сурәтен тудыручы, кешене сурәтләүче тәгъбирләрне истә калдыру. Табигатьне, интерьер, портрет һәм герой сөйләмен сурәтләүнең ролен аңлау.

Уку бурычын билгели белү — нәрсә һәм нинди максат белән укыла, сөйләнә, хәбәр ителә. Әсәрне сәнгатьле уку чараларын: логик басым, пауза, тон, сөйләм темпын таба белү.

Әсәрдәге реаль һәм уйдырма күзаллауны чагыштыра белү.

Уку. Әдәби әйтелеш нормаларына туры китереп, аңлап, дөрес, сәнгатьле итеп уку.

Әсәр белән эш. Текст кисәкләре арасындагы мәгънә бәйләнешен билгеләү. Геройларның эш-гамәл мотивларын ачыклау һәм аларны бәяләү; геройларның эш-гамәлләрен, үз-үзләрен тотышларын чагыштыра белү; геройларның эш-гамәлләрен, табигать күренешен сурәтләүче сүз һәм тәгъбирләрне табу; тексттагы эпитет, чагыштыруларны табу.

Хикәя, әкиятнең гади планын төзү, план буенча әсәр эчтәлеген тулы итеп, кыскартып һәм сайлап алып сөйләү.

Эчтәлекне иҗади сөйләү (сөйләүче затны үзгәртеп, герой язмышлары турындагы хикәяне үз күзаллавыңча үзгәртеп дәвам итү, сүзле картина формасында текст эчтәлеген искә төшерү). Вакыйгаларга, геройларга һәм фактларга автор фикерен һәм үз фикереңне ачыклау.

Уку тирәлеге. Татар һәм башка милләт балалар язучыларының шигъри һәм чәчмә әсәрләре. Маҗаралы балалар китабы. Табигать, тарихи һәм фәнни ачышлар турында фәнни-популяр мәкаләләр. Юмористик һәм сатирик әсәрләр. Белешмә балалар әдәбияты (балалар энциклопедиясе, сүзлекләр).

Якынча тематика. Балалар тормышы турында, туган ил һәм башка илләр, хезмәт һәм иҗат, сәяхәт һәм маҗаралар турында әсәрләр. Фәнни-танып белү әсәрләре: үсемлек һәм хайваннар турында фәнни-популяр мәкаләләр.

Жанр төрлелеге. Балаларның жанр үзенчәлекләре турында булган белемнәрен үстерү (киңәйтү), халык һәм автор әкиятләре, шигъри һәм чәчмә (хикәя, очерк, мәкалә) әсәрләр. Әдәби әсәр һәм фәнни-популяр мәкаләләрне, авторларның төрле жанрдагы әсәрләрен чагыштыру.

Хикәяләр: фәнни-популяр, әдәби хикәя үзенчәлекләре. Геройлар, алар тормышындагы вакыйгаларның эмоциональ-образлы, ягъни китап укучы баланың хыялын уятырлык итеп сурәтләнүе. Авторның геройларына карата булган мөнәсәбәте.

Фәнни-популяр әсәрләр. Үзенчәлекләре: образның төшенчә һәм терминнан аермасы, логик бәйләнеш үсеше, «фактлар теле», төп фикер, нәтиҗә, дөрес фикри нәтиҗә чыгару.

Очерк: чынбарлыкта булган реаль вакыйгалар, кешеләр һәм аларның эшләре турында хикәяләү. Илдәге вакыйгалар, кешенең туган илгә, кешеләргә, табигатькә булган мөнәсәбәте белән танышу.

Китап элементлары: тышлык, титул бите, исеме, кереш сүз, соңгы сүз, аннотация, иллюстрацияләр. Каталог. Каталог карточкасы. Вакытлы матбугат (балалар газеталары һәм журналлары исемлеге).

Автор турында белешмә. Әсәр язылган чор турында башлангыч белем булдыру.

Әдәби төшенчәләр (пропедевтика). Әдәби төшенчәләрне (әдәбият, фольклор, әдәби әсәр, әдәби иҗат) үзләштерү.

Әдәби жанрлар: бәет, мәсәл, риваять, хикәя, шигырь, әкият- пьеса, очерк, фәнни-популяр мәкалә, фәнни-әдәби әсәр.

Әсәр темасы, идеясе: әдәби герой, портрет, автор бәяләмәсе, сюжет, композиция.

Тел-сурәтләү чаралары: эпитет, чагыштыру, сынландыру (җанландыру), гипербола.

Автор уен белдерү чарасы буларак юмор һәм сатира.

Фантастика һәм чынбарлык.

Укучыларның иҗади эшчәнлеге

Изложение, күләме зур булмаган сочинение яза белү. Таныш сюжетны «язып бетерү», «дәлилләү». Халык авыз иҗаты үрнәгендә табышмак, такмак, әкият, әйтем уйлау. Укылган китапларга бәяләмә, аннотация язу, китапның каталог карточкасын төзү. Зур булмаган әсәр сюжетларын сәхнәләштерү, сәхнәләштерелгән уеннарда, диалогларда катнашу.

Укыту фәненең эчтәлеге

Халык сузе алтындыр, аңлаганга акылдыр.

Җил арба». (Татар халык әкияте).

«Җил иясе».(Миф)

«Тургай һәм Кояш». (Миф)

Фатих Әмирхан.«Ай өстендә Зөһрә кыз».

«Сак-Сок». (Бәет).

Мәсәлләр.

Иван Крылов. «Карга белән Төлке». (Габдулла Шамуков тәрҗемәсендә).

Мәҗит Гафури. «Чикерткә белән Кырмыска». (Мәсәл).

Габдулла Тукай. «Яшь Агач». (Мәсәл).

Мәсәл турында белешмә. «Ирония» һәм «аллегория» төшенчәләрен үзләштерү.

Язучылар һәм рәссамнар иҗатында табигать.

Габдулла Тукай. «Ай һәм Кояш».Габдулла Тукай. «Фатыйма белән Сандугач». Габдулла Тукай. «Шүрәле».

Муса Җәлил. «Яңгыр».

Абдулла Алиш. «Койрыклар».

Нәби Дәүли. «Бала болыт».

Рәшит Бәшәр. «Сандугачлы Ак инеш».

Гарәфи Хәсәнов. «Кышкы урман».

Фәнис Яруллин. «Иң бәхетле төн».

«Сынландыру» (җанландыру) төшенчәсен үзләштерү.

Балачак әдипләре.

Шәүкәт Галиев. «Камырша».

Шәүкәт Галиев. «Минем абый шигырь ятлый...».

Роберт Миңнуллин. «Әни, мин көчек күрдем».

Роберт Миңнуллин. «Спортның яңа төре».

Хәкимҗан Халиков. «Дәү эти».

Хәкимҗан Халиков. «Чыпчык баласы Чырчыр турында әкият».

Хәкимҗан Халиков. «Нинди кош?».

Фәнис Яруллин. «Ап-ак иткән».

Фәнис Яруллин. «Юылмас хурлык».

«Гипербола» төшенчәсен үзләштерү.

Яхшылык эшләргә ашыгыйк.
Сәрвәр Әдһәмова. «Дуслар».
Әхсән Баян. «Эт янында тиеннәр».
Дәрҗия Аппакова. «Шыгырдавыклы башмаклар».
Михаил Зощенко. «Мескен Федя».
Резеда Вәлиева. «Җиңү көнендә».
Бәхетле балачак.
Нәбирә Гыйматдинова "Сертотмас кәҗә".
Юрий Ермолаев. «Сәгать ярдәм итте».
Серле дөнья, могҗизалы дөнья.
Ләбиб Лерон " Шүрәле малае ".
Адлер Тимергалин "Сәер планетада".
Чит ил язучылары. Тәрҗемәләр.
Ганс Христиан Андерсен. «Чыдам кургашын солдат».
Джонатан Свифт. «Гулливер сәяхәте".
Сыйныфтан тыш уку. Контроль эш.

СОДЕРЖАНИЕ УЧЕБНОГО ПРЕДМЕТА "ЛИТЕРАТУРНОЕ ЧТЕНИЕ НА РОДНОМ ЯЗЫКЕ» (ТАТАРСКОЕ) В 1-ОМ КЛАССЕ (2 ПОДГРУППА)

Давайте познакомимся! Вопрос «Как тебя зовут?» и формы ответа. Давайте поиграем. Детские игры. Города Татарстана. В деревне и в городе. Где ты живешь?

Лесные жители. Звук [а], буква Аа. Что? Буква Әә, звук [ә]. Кто? Буква О о, звук [о] . Какой? Буква Өө, звук [ө]. Сказка "Теремкәй". Буквы Н, н, ң, звук .[н], [ң]. Что делает? Праздник спорта. Буква И, и, звук [и]. Буква Ы,ы. Звук [ы]. Буква У, у. Звук [у]. Буква Ү, ү. Звук [ү]. Сколько? Буква Т,т. Звук [т]. Буква Л,л. Звук [л]. Что делаешь? Буква К, к. Звук [к]. Спортивные игры.

В школе. Буква М, м. Звук [м]. Школьные принадлежности. Буква С, с. Звук [с]. В лесной школе. Буква Р, р. Звук [р]. Мы на уроке.

Домашние животные и птицы. Буква В,в. Звуки[w], [в] . Домашние животные и птицы. Вопросы Куда? Где? Буква Г, г. Звуки [г], [г]. Куда? Буква Д, д. Звук [д]. Буква З,з. Звук [з] . Кайдан? Откуда? Буква Б, б. Звук [б]. Буква П,п. Звук [п]. Буква Э, э. Звук [э]. Звуки [йо], [йө]. Буква Й, й. Буква Е, е. [йы], [йэ].

В огороде. Буква Ж,ж. Звук [ж]. Буква Җ,җ. Звук [җ]. Фрукты. Овощи. Буква Ш,ш. Звук [ш]. Буква Щ,щ. Звук [щ] . Я помогаю маме. В нашем огороде. Буква Ч, ч. Звук [ч]. Инцинировка сказки "Шалкан". Буква Һ,һ. Звук [һ].

Зима. Буква Х,х. Звук [х]. А. Кари "Кыш бабай". Буква Ф,ф. Звук [ф]. Буква Ө,ө. Звук [ц]. Зимние игры. Буква Я,я. Звуки [йа], [йә]. Буква Ю, ю. Звуки [йу], [йү]. Буквы ь, ъ.

Будь здоров. Части тела. У врача. Д.Тардеманов "Йомшак су, йөгерек су". Предметы личной гигиены.

Я и моя семья. Члены семьи. "Өйдә кемнәр бар?" Г.Тукай "Безнең гаилә". Что мы делаем в семье? "Безнең гаилә".Ф. Карим "Яз җитә". 8 Марта –мамин праздник. Поздравление.

Татарские национальные блюда. Татарские национальные блюда. В гостях. За столом. День рождение.

В магазине. Продукты. Б.Рахмат "Аш вакыты". В продуктовым магазине. Посуды. В магазине посуды. Одежды. В магазине одежды.

В городе. Наш город. "Безнең шәһәр".Я еду на транспорте.

Веселое лето. Весёлое лето. Г.Тукай "Бала белән күбәләк". Летний отдых. Идём на праздник «Сабантуй».

СОДЕРЖАНИЕ УЧЕБНОГО ПРЕДМЕТА “ЛИТЕРАТУРНОЕ ЧТЕНИЕ НА РОДНОМ ЯЗЫКЕ» (ТАТАРСКОЕ) В 2 -ОМ КЛАССЕ (2 ПОДГРУППА)

Мы идём в школу.С новым учебным годом.Х.Гарданов стихотворение “Исәнмесез, иптәшләр!”. Русская народная сказка ““Күмәч”. Текст “Первое сентября”. Цифры от1до 10. Русская народная сказка “Күмәч”.

Осенний урожай. Овощи. Фрукты. Текст «Базарда». Признаки осени. Текст «Алтын көз». Мы выходим играть.

Я люблю чистоту. Текст “Алсу – пөхтә кыз”. У врача. Текст .“Марат авырый”.

Зима. Текст “Кыш килә”. Погода. Праздник Нового года. Зимние игры. Текст ”Тауда”.

Моя семья.

Текст “Безнең гаилә”. Ш. Маннур“Яратам”. Рассказ “Айдар бездә кунакта. Текст “Безгә кунаклар килде”.

Весна. Ф.Карим “Яз җитә”. 8 Марта-праздник мам.

Моя Родина. Татарстан –моя республика. Природа Татарстана. Текст “Минем Ватаным-Россия”. Мы живём в городе. Текст «Юлда». Мин авылда яшим. Стихотворение Мусы Джалиля “Әтәч”.

В магазине. В магазине одежды. Текст “ Матур киемнәр”. В продуктовом магазине.

Лето. Текст “Ямьле җәй җитте”. Мы идем на Сабантуй.

СОДЕРЖАНИЕ УЧЕБНОГО ПРЕДМЕТА “ЛИТЕРАТУРНОЕ ЧТЕНИЕ НА РОДНОМ ЯЗЫКЕ» (ТАТАРСКОЕ) В 3 -М КЛАССЕ (2ПОДГРУППА)

День Знаний. Первое сентября- День знаний. Цвета. Вопрос нинди? Наш класс. Наши оценки. Как мы учимся. М. Галлямова. ”Чын иптәш”. Ш.Галиев. ”Онытылган”. Мы ходим в библиотеку. “Китапханәдә”. А. Исхак “Сөмбелә”. Г.Зайнашева. «Бер атнада ничә көн?”. Дни недели.

Режим дня. Мой режим дня. М.Джалиль ”Сәгать”. Я не теряю время даром.

В столовой. Мы кушаем в столовой. Текст “Ашханәдә”. Мои любимые блюда. Б. Рахмат ”Аш вакыты”..Гарданов ”Икмәк”. Ш.Галиев. ”Кунаклар”. К нам придут гости.

Мы помогаем родителям. Г.Тукай – великий поэт. Г.Тукай. “Безнең гаилә”. Текст “Акыллы малай”. Конкурс “Иң яхшы укучы”. Мы помогаем дома И. Ахтям. “Ана рәхмәте”. А.Бикчантаева. ”Дәү әнием”. И. Туктар “Авыраяк”. Х. Халиков.“Без ничәү?”. Кем работают твои родители?

Пришла зима в родной край. “Яңа ел бәйрәме”. “Чыршы бәйрәме”. “Без бәйрәмгә барабыз”, Прогноз погоды. «Кышкы уеннар”, “Тауда”. Виды спорта. .“Дуслар” . “Каникулда”. Мы на каникулах.

Моя Республика. Татарстан - моя республика. Национальность. Города Татарстана. Мы живем в городе. На каком транспорте едем? В каком доме живем? Мы едем в город. Наша деревня. Г. Тукай “Туган авыл”

Я и мои друзья. Вежливый разговор. «Тәмле сүзләр». Позвать на день рождения. «8 нче Март- әниләр бәйрәме!» За столом. Мы дарим подарки. Дардеманд. “Өч ул”. М. “Трамвайда”.

Маленькие друзья. Четвероногие друзья. М.Галлямова “Дуслар”.М. Джалиль. “Маэмай”. «Минем песием».“Кем нәрсә ярата?”. Г. Тукай “Бала белән күбәләк”.

Весёлое лето. Текст “Җәй җитте”. Мы любим лето. Сказка “Төсләр”. Р. Файзуллин. “Җиләк кайда күп?”. Игра “Җиләк җыям, как коям”. Х.Халиков. “Витаминлы аш”. Р.Миннуллин. ”К” лар тулган бакчага”. Летний отдых. Мы идем на Сабантуй. Г. Галиев “Җәй көне авылда”.

СОДЕРЖАНИЕ УЧЕБНОГО ПРЕДМЕТА "ЛИТЕРАТУРНОЕ ЧТЕНИЕ НА РОДНОМ ЯЗЫКЕ » (ТАТАРСКОЕ)
В 4 -ОМ КЛАССЕ (2 ПОДГРУППА)

Праздник знания. С. Маршак. "Һәр атнада җиде көн". Гарданов. «К хәрефен белегез, к ны дөрес әйтегез". Р.Миннуллин. "Үсми калган хәреф". Текст «Эш урыны». Г.Тукай "Сабыйга".

Природа родного края.Д.Тарджеманов"Табигать китабы". Г. Тукай."Елның 4 фасылы". Г. Гараева. "Көз һәм балалар җыры". В. Монасыйпов "Шифалы табиблар". Г.Лотфи. "Песнәк белән Әнисә".Д.Тарджеманов "Чирик"(1-3 части).

В мире животных. А.Кари. "Тиен". Г.Тукай. "Ташбака белән куян". "Яшел энәле керпе".

Зимние игры.Г. Бакир. "Кышкы уеннар". Б. Рахмат "Яңа ел килгәч".. А. Алиш."Куян кызы". Текст "Елга буенда"

"**Мои друзья. Рассказ** "Минем дустым". Г.Баширов. "Сылтау".

И.Туктар "Алма". Б.Рахмат "Минем дуслар". Д.Аппакова "Шыгырдавыклы башмаклар"(1-3 части).

Четвероногие друзья. Р. Мингалим "Дөньяда бер эт бар иде". Г. Тукай "Кызыклы шәкерт". Г.Мухаметшин " Ак песи".Р.Батулла. "Чикыл белән Мырый".

Весенние праздники. Рассказ «Карга боткасы»..Л.Толстой "Әбисе белән оныгы". М.Газизов "Рәхмәт".В Осеева "Дүрт кыз".

Мой родной край. Моя Родина- Россия**.** Государственные символы Республики Татарстан. Столица Татарстана – Казань. Города Татарстана.

Цветущее лето, прекрасное лето .Ш.Галиев "Җәйге болында". Летняя природа.Г.Набиуллин "Урман сөйләшә". Фрукты. Р. Корбан "Җиләктә", "Җәйнең бер көнендә. Сказка "Г.Тукая "Шүрәле".

1 НЧЕ СЫЙНЫФ ӨЧЕН "ӘДӘБИ УКУ" (ТАТАР ТЕЛЕНДӘ) ФӘНЕНЕҢ ЭЧТӘЛЕГЕ (2 подгруппа)

Әйдәгез, танышабыз! Синең исемең ничек? соравы һәм аңа җавап формасы. Әйдә уйныйбыз. Балалар уеннары. Татарстан шәһәрләре. Авылда һәм шәһәрдә. Син кайда яшисең?

Урман дусларыбыз. [а] , [а] авазлары. А, а хәрефләре. Нәрсә? Нәрсәләр? Что? [ә] авазы. Ә, ә хәрефләре. Кем? Кто?[о] авазы. О, о хәрефләре. Нинди? Какой? [ө] авазы. Ө, ө хәрефләре. "Теремкәй" әкияте.[н], [ң] авазлары. Н, н, ң хәрефләре. Нишли? Что делает? Спорт бәйрәме.[и] авазы. И, и хәрефләре. [ы] авазы. Ы, ы хәрефләре.[у] авазы. У, у хәрефләре. [ү] авазы. Ү, ү хәрефләре. Ничә? Сколько?[т] авазы. Т, т хәрефләре. [л] авазы. Л, л хәрефләре. Нишлисең? Что делаешь?[к] , [к] авазлары. К, к хәрефләре. Спорт уеннары.

Мәктәптә. [м] авазы. М, м хәрефләре.Уку-язу әсбаплары. [с] авазы. С, с хәрефләре.Урман мәктәбендә.[р] авазы. Р, р хәрефләре. Без дәрестә.

Йорт хайваннары һәм кошлары. [w], [в] авазлары. В, в хәрефләре. Йорт хайваннары һәм кошлары. Кая? Кайда? сораулары.[г], [г]авазлары. Г, г хәрефләре. Кая ? Куда?[д] авазы. Д, д хәрефләре. Кая? Кайда? [з] авазы. З, з хәрефләре. Кайдан? Откуда?[б] авазы. Б, б хәрефләре. [п] авазы. П, п хәрефләре.[э] , [э] авазлары. Э, э хәрефләре. [йо], [йө] авазлары. Й, й хәрефләре. [йы], [йэ] авазлары. Е, е хәрефләре.

Бакчада. [ж] авазы. Ж, ж хәрефләре. [җ] авазы. Җ, җ хәрефләре. Җиләк-җимешләр. Яшелчәләр.[ш] авазы. Ш, ш хәрефләре. [щ] авазы. Щ, щ хәрефләре. Мин әнигә булышам. Безнең бакчада. [ч] авазы. Ч, ч хәрефләре. "Шалкан" әкиятен сәхнәләштерү.

Кыш. [х] авазы. Х, х хәрефләре. [һ] авазы. Һ, һ хәрефләре. А. Кари. “Кыш бабай килә”.[ф] авазы. Ф, ф хәрефләре. [ц] авазы. Ц, ц хәрефләре. Кышкы уеннар.[йа], [йә] авазлары. Я, я хәрефләре. [йу], [йү] авазлары. Ю, ю хәрефләре.ь, ъ хәрефләре.

Сәламәт бул. Тән әгъзаларының исемнәре. Җ.Тәрҗеманов“Йомшак су, йөгерек су”. Шәхси гигиена предметлары.

Мин һәм минем гаиләм. Гаилә әгъзаләре. Өйдә кемнәр бар? Г.Тукай “Безнең гаилә”. Бу кайсы вакыт? Ф. Кәрим “Яз җитә”. 8 нче Март – Әниләр бәйрәме. Котлау.

Татар халык ашлары. Татар халык ашлары. Табын янында. Кунакта. Туган көн белән котлау.

Кибеттә. Ашамлыклар. Б.Рәхмәт “Аш вакыты”. Ашамлыклар кибетендә. Савыт-саба. Савыт-сабалар кибетендә. Киемнәр. Киемнәр кибетендә.

Шәһәрдә. Безнең шәһәр. Мин транспортта барам.

Күңелле җәй. Күңелле җәй. Габдулла Тукай “Бала белән күбәләк”. Җәйге ял. Сабантуйга барабыз.

2 НЧЕ СЫЙНЫФ ӨЧЕН “ӘДӘБИ УКУ” (ТАТАР ТЕЛЕНДӘ) ФӘНЕНЕҢ ЭЧТӘЛЕГЕ (2 подгруппа)

Без мәктәпкә барабыз. Яңа уку елы белән! Х. Гарданов. “Исәнмесез, иптәшләр!” шигыре. “Беренче сентябрь” тексты.1-10 га кадәр саннар. Рус халык әкияте “Күмәч”

Көзге уңыш. Яшелчәләр. Җиләк- җимешләр. “Базарда” тексты. Көз билгеләре. “Алтын көз” тексты. Без уйнарга чыгабыз

Мин чисталык яратам. Алсу - пөхтә кыз” тексты. Табибта.“Марат авырый” тексты

Кыш. “Кыш килә”тексты. Һава торышы. Яңа ел бәйрәме. Кышкы уеннар. “Тауда” хикәясе.

Безнең гаилә. Безнең гаилә. Ш. Маннурның “Яратам” шигыре. “Айдар бездә кунакта” хикәясе. “Безгә кунаклар килде” тексты.

Яз. “Яз җитә” шигыре. 8 нче Март – әниләр бәйрәме

Минем Ватаным. Татарстан – минем туган ягым. Татарстанның табигате. “Минем Ватаным- Россия” тексты. Без шәһәрдә яшибез. “Юлда” тексты. Мин авылда яшим. Муса Җәлилнең “Әтәч” шигыре.

Кибеттә. Киемнәр кибетендә. “Матур киемнәр” тексты. Ашамлыклар кибетендә

Җәй. “Ямьле җәй җитте” тексты. Без Сабантуйга барабыз.

3 НЧЕ СЫЙНЫФ ӨЧЕН “ӘДӘБИ УКУ” (ТАТАР ТЕЛЕНДӘ) ФӘНЕНЕҢ ЭЧТӘЛЕГЕ (2 подгруппа)

Белем бәйрәме. 1 сентябрь- Белем бәйрәме. Төсләр. Нинди? соравы. Безнең сыйныф. Безнең билгеләр. Без ничек укыйбыз. БСҮ. “Чын иптәш” хикәясе. Ш. Галиев. “Онытылган”. Без китапханәгә йөрибез. БСҮ. Китапханәдә. Ә. Исхак “Сөмбелә”. Г. Зәйнашева “Бер атнада ничә көн”. Атна көннәре.

Көндәлек режим. Минем көндәлек режимым. М. Җәлил. “Сәгать”. Мин вакытымны бушка уздырмыйм.

Ашханәдә. Без ашханәдә ашыйбыз. “Ашханәдә” тексты. Минем яраткан ашларым. БСҮ. Б. Рәхмәт. “Аш вакыты”. Х. Гардановның “Икмәк” хикәясе. Ш. Галиев “Кунаклар”. Безгә кунаклар киләчәк.

Без эти-әниләргә булышабыз Г. Тукай - бөек шагыйрь. Г.Тукай “Безнең гаилә” шигыре. “Акыллы малай”тексты. “Иң яхшы укучы” конкурсы. БСҮ.Без хикәя сөйлибез. Без өйдә булышабыз. И. Әхтәмнең “Ана рәхмәте”тексты. Ә. Бикчәнтәева “Дәү әнием ” шигыре. И Туктар “Авыраяк” хикәясе. Х.Халиков. Без ничәү? Минем гаиләм. Синең эти-әниең кайда эшли?

Туган якка кыш килде Яңа ел бәйрәме. Чыршы бәйрәме. БСҮ. Без бәйрәмгә барабыз. Кыш айлары, кыш билгеләре. Һава торышы. Кышкы уеннар. БСҮ.“Тауда” хикәясе. Спорт төрләре.“Дуслар” хикәясе. “Каникулда” тексты. Без каникулда.

Минем Республикам. Татарстан - минем туган ягым. Татарстанда яшәүче милләтләр. БСҮ. Татарстан шәһәрләре. Без шәһәрдә яшибез. Нинди транспортта барабыз. Нинди йортта яшибез. Без шәһәргә барабыз. Мин авылда яшим. Безнең авыл. БСҮ. Әбиемнең авылында. 37 нче биттәге текст буенча эш. “Минем исемем-Дима” Г. Тукай “Туган авыл” “Шәһәрдә һәм авылда” темасын гомумиләштереп кабатлау.

Мин һәм минем дусларым. Телефоннан әдәпле сөйләшәбезме? Туган көнгә ничек чакырабыз? Туган көнгә бүләк бирәм. Дусларны каршылыйм. Табын янында. БСҮ.8 март-Әниләр бәйрәме.“Трамвайда” хикәясе. Дәрдмәнднең “Өч ул” хикәясе.

Кечкенә дусларыбыз. Безнең кечкенә дусларыбыз. М.Галләмова “Дуслар”. М. Җәлил “Маэмай”. Акмуен - яраткан песием. Минем песием. БСҮ.“Кем нәрсә ярата?” әкияте. Г. Тукай “Бала белән күбәләк”.

Күңелле җәй, ямьле җәй. “Җәй җитте” тексты. Без җәйне яратабыз. БСҮ.“Төсләр” әкияте. Р. Фәйзуллин “Җиләк кайда күп?” шигыре. “Җиләк җыям, как коям” уены. Х. Халиков “Витаминлы аш” хикәясе. Р. Миңнуллин “К лар тулган бакчага”. Җәйге ял. Без Сабантуйга барабыз. Г. Галиев “Җәй көне авылда” тексты.

4 НЧЕ СЫЙНЫФ ӨЧЕН “ӘДӘБИ УКУ” (ТАТАР ТЕЛЕНДӘ) ФӘНЕНЕҢ ЭЧТӘЛЕГЕ (2 подгруппа)

Белем бәйрәме. С.Маршак “һәр атнада җиде көн” шигыре, Х.Гарданов “К хәрефен белегез, к ны дөрес әйтегез” шигыре, Р. Миңнуллин. “Үсми калган хәреф” шигыре, “Эш урыны” тексты, Г.Тукай “Сабыйга” шигыре.

Туган як табигате. Җ.Тәрҗеманов “Табигать китабы” шигыре, Г.Тукай ”Елның дүрт фасылы” шигыре, Г.Гәрәева“Көз һәм балалар җыры”, В.Монасыйпов “Шифалы табиблар”, Г. Лотфи. “Песнәк белән Әнисә”, Җ.Тәрҗемәнов. “Чирик “(1-3 өлеш)

Хайваннар дөньясында. Ә. Кари. ” Тиен”, Г. Тукай. “Ташбака белән Куян”, Яшел энәле керпе.

Кышкы уеннар. Г.Бакир. “Кышкы уен”, Б. Рәхмәт. “Яңа ел килгәч”, А.Алиш “Куян кызы”, “Елга буенда” хикәясе.

Минем дусларым. “Минем дустым” хикәясе, Г. Бәширов “Сылтау”, И. Туктар. “Алма”, Б.Рәхмәт “Минем дуслар”, Д. Аппакова. “Шыгырдавыклы башмаклар” (1-3өлешләр)

Дүрт аяклы дусларыбыз. Р. Мингалим. “Дөньяда бер эт бар иде”, Г Тукай “Кызыклы шәкерт”, Г. Мөхәммәтшин. “Ак песи”, Р. Батулла. “Чикыл белән Мырый”

Язгы бәйрәмнәр. “Карга боткасы” хикәясе, Л. Толстой. “Әбисе белән оныгы”, М. Газизов “Рәхмәт”, В. Овсеева. “Дүрт кыз”

Минем туган илем. Минем Ватаным-Россия, Татарстанның дәүләт символлары, Казан – Татарстанның башкаласы, Татарстан шәһәрләре.

Чәчәкле җәй, ямьле җәй. Ш. Галиев “Җәйге болында, Җәйге табигать, Г. Нәбиуллин “Урман сөйләшә”, Җиләк-җимешләр, Р. Корбан “Җиләктә”, Җәйнең бер көнендә, Г.Тукай ”Шүрәле”әкияте.

Прошито, пронумеровано и скреплено печатью 37 листа(ов).

Директор МБОУ «Балтасинская СОШ»

_______________ Г. Ф. Гилязова

(подпись)

«22» августа 2019 года